

KADERNOTA 2010

Bijzondere tijden, bijzondere plannen

0. Inhoudsopgave Kadernota 2010

1.	Aanbieding	4
1.1	Leeswijzer	4
2.	Inleiding	5
2.1	Maatregelen vanwege de economische crisis	9
3.	Raadsvoorstel.....	14
4.	Financieel beeld op hoofdlijnen	15
4.1	Ontwikkelingen 2010-2013	15
4.2	Ontwikkeling Algemene uitkering gemeentefonds	17
5.	Ontwikkeling begrotingsjaar 2009	19
6.	Ontwikkelingen per programma	24
6.0	Programma 0 Bestuur.....	24
6.1	Programma 1 Veiligheid en Handhaving	25
6.2	Programma 2 Verkeer en Vervoer	26
6.3	Programma 3 Lokale Economie.....	27
6.4	Programma 4 Onderwijs en Kinderopvang.....	28
6.5	Programma 5 Cultuur, Recreatie en Sport	29
6.6	Programma 6 Werk, Inkomen en Zorg	30
6.7	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	33
6.8	Programma 8 Bouwen en Wonen.....	35
6.9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen / Interne bedrijfsvoering	36
7.	De meerjarenraming 2010-2013; Bezuinigingen/dekkingsvoorstellen.....	39
8.	Reserves	44
9.	Grondslagen Begroting 2010	45

1. Aanbieding

Hierbij bieden wij u de Kadernota 2010 aan. Dit is de laatste Kadernota van deze raadsperiode. Desondanks is dit geen Kadernota van een college dat slechts 'op de winkel past' tot de volgende verkiezingen. Een aantal majeure ambities en plannen zijn in een stadium waarin zij in de meerjarenramingen opgenomen kunnen of moeten worden. Bijvoorbeeld het accommodatiebeleid en de Homburgcampus. Daar staat tegenover dat het economisch moeilijke tijden zijn. Economische tegenslag leidt altijd tot financiële krapte. Ondanks dat wij in een financieel moeilijke tijd stevige plannen en ambities willen opnemen in de meerjarenramingen, presenteren wij een Kadernota met een (ruim) positief saldo in de jaren 2010 tot en met 2013. Zoals de zaken er nu voor staan, lijkt het erop dat wij de volgende raad en het volgende college een prima startpositie kunnen aanbieden.

Wij hebben de Kadernota aan uw raad gestuurd voordat wij de Meicirculaire met definitieve informatie over de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds hebben ontvangen. Wij verwachten de Meicirculaire binnenkort. Omdat de Algemene uitkering naar verwachting grote veranderingen zal laten zien ten opzichte van de verwachtingen die wij bij de Begroting hadden, zullen wij u een aanvullende brief schrijven zodra wij de Meicirculaire hebben geanalyseerd zodat u over de meest recente cijfers kunt beschikken ten tijde van de behandeling van de Kadernota in commissie en raad. Vanzelfsprekend hebben wij voorafgaand aan het verschijnen van de Meicirculaire alle bekende gegevens die van invloed kunnen zijn op de Algemene uitkering geanalyseerd en de gevolgen daarvan zo goed mogelijk verwerkt. Het is echter niet uit te sluiten dat de definitieve cijfers enigszins afwijken van de hier geraamde bedragen.

1.1 Leeswijzer

In de Inleiding op deze Kadernota schetsen wij de politiek-bestuurlijke context waarin wij ons bevinden en lichten wij toe hoe wij tot onze voorstellen zijn gekomen. Een 'subhoofdstuk' besteden wij aan de economische crisis en de maatregelen die wij voorstellen om de effecten daarvan te dempen. Vervolgens leggen wij u een ontwerpraadsbesluit voor waarin wij de besluiten die wij u vragen te nemen expliciet formuleren.

Het volgende hoofdstuk bevat de financiële hoofdlijnen: wat was de stand toen u de Begroting vaststelde en wat wijzigt daarin ten gevolge van de Kadernota.

Het boekjaar 2009 bespreken we apart in hoofdstuk 5. Dit hoofdstuk is de eerste Bestuursrapportage over de uitvoering van de Begroting van dit jaar. Wij zullen u enkele voorstellen doen om de Begroting 2009 op orde te houden.

In hoofdstuk 6 komen alle voorstellen en plannen per Programma aan de orde, evenals de financiële consequenties daarvan.

In hoofdstuk 7 doen wij u voorstellen voor de dekking van alle plannen en voornemens.

In hoofdstuk 8 bespreken we de gevolgen van deze Kadernota voor de Reserves.

Tot slot nemen we in hoofdstuk 9 de grondslagen voor de Begroting door. Wij vragen u deze vast te stellen zodat ons college weet met welke uitgangspunten wij de Begroting op moeten stellen.

2. Inleiding

Jaarlijks vraagt het college de raad in de Kadernota een aantal politieke en financiële afwegingen te maken die vervolgens gebruikt worden om de Begroting op te stellen. De Kadernota is het moment voor uw raad om een integrale afweging te maken: alle beleidswensen worden afgezet tegen alle beschikbare middelen. Omdat er altijd veel meer beleidswensen zijn dan we middelen beschikbaar hebben, geeft u bij de Kadernota invulling aan uw *core business*: het maken van politieke keuzes. In deze Kadernota is dat bij uitstek aan de orde.

Voor het zomerreces komt een aantal majeure en met elkaar samenhangende ontwikkelingen samen: een besluit over de Homburgcampus, financiële ruimte creëren voor ons accommodatiebeleid, het op niveau brengen van het integraal huisvestingplan voor het onderwijs, het vaststellen van een nieuwe financiële systematiek in de Nota reserves en voorzieningen, het op orde brengen van onze reserves, het verwerken van onze verplichting de Kraaijenbergse en Heeswijkse plassen te onderhouden en het voldoen aan onze (morele) plicht het huishoudboekje van Cuijk netjes achter te laten voor uw en onze opvolgers. Ook neemt u bij de Jaarrekening een aantal besluiten die grote gevolgen hebben voor het grondbedrijf en de Algemene reserve en besluit u in juli over het RBL. En alsof dat niet genoeg is, bevinden we ons in een economische recessie die ons enerzijds confronteert met forse financiële gevolgen (daling Algemene uitkering, stijging aanvragen voor uitkeringen, daling leges bouwvergunningen) en die anderzijds leidt tot een beroep op de overheid om maatregelen te treffen die de recessie bestrijden of minstens zorgen voor een verzachting van zijn effecten.

Zoals de naam al zegt, behandelt de Kadernota de kaders voor de Begroting 2010 en de meerjarenraming 2010-2013. In de cijfers en de teksten van de Kadernota volgen wij dan ook de grote lijn. Ontwikkelingen die een gevolg hebben van minder dan vijfduizend euro treft u niet of nauwelijks aan. Onzes inziens vertroebelen deze het beeld en leiden zij af van de kern van de zaak. Als voorbeeld: het klein onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is structureel vijfhonderd euro duurder dan eerder geraamd. Met dergelijke 'krumels' vallen we u niet lastig. Vanzelfsprekend zijn zij wel verwerkt in de cijfers en de meerjarenramingen die in de Kadernota staan. De geïnteresseerde lezer verwijzen wij naar het bijlageboek waarin we alle ontwikkelingen inclusief een toelichting hebben opgenomen.

Plannen en ambities

Zoals gezegd, hebben wij in deze Kadernota een aantal grote plannen en ambities verwerkt, ook als enkele daarvan nog ver in de toekomst liggen of zelfs nog afhankelijk zijn van besluitvorming in uw raad. Wij hebben er bewust voor gekozen deze ontwikkelingen toch nu al te verwerken. Wij doen dat om twee redenen: ten eerste om inzichtelijk te maken dat deze ontwikkelingen structureel in de Begroting kunnen worden verwerkt zonder aanvullende lastenverzwaringen of anderszins onwenselijke effecten. Ten tweede omdat we onze opvolgers niet willen confronteren met een aantal 'verborgen gebreken' die ergens gedurende hun bestuursperiode uit de kast vallen zonder dat daar een dekking tegenover staat. Alle substantiële plannen en ambities die wij op dit moment kennen, hebben wij daarom een plek gegeven in de Kadernota. Noodgedwongen hebben wij daarbij vooruit moeten lopen op besluitvorming door uw raad. Dat geldt bijvoorbeeld voor het accommodatiebeleid, maar evenzeer voor ons voorstel de financiële systematiek te wijzigen en niet langer bespaarde rente toe te voegen aan onze reserves. Hadden wij dit niet gedaan, dan zouden we of slechts een halve Kadernota hebben gehad waar een belangrijk deel van de plannen en ontwikkelingen niet in zou staan, of we hadden een Kadernota gehad met een gapend gat in de meerjarenraming. Dat was en is voor ons geen optie. Daar staat tegenover dat besluitvorming door uw raad het beeld geheel kan wijzigen. Als u besluit het systeem van bespaarde rente niet af te schaffen, dan hebben we een groot begrotingstekort. Mocht u besluiten bijvoorbeeld het accommodatiebeleid op te schorten, dan houden we ineens geld over. Wij zullen trachten de gevolgen van eventuele besluitvorming door uw raad over andere onderwerpen te verwerken in de Kadernota als die besluiten de inhoud van de Kadernota raken. Vanzelfsprekend worden al uw besluiten verwerkt in de Begroting. Hieronder bespreken wij de

belangrijkste *items* in dit kader. Voor de overige ontwikkelingen en de dekkingsvoorstellen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 (financieel beeld op hoofdlijnen), hoofdstuk 6 (ontwikkelingen per programma) en/of hoofdstuk 7 (de dekkingsvoorstellen).

Homburgcampus

De Homburgcampus is veruit de grootste ontwikkeling die Cuijk in de komende jaren -zo niet decennia- zal kennen. De structurele lasten die de Homburgcampus met zich brengt, hebben wij verwerkt in de meerjarenramingen. Die structurele lasten betreffen de hogere exploitatiesubsidie voor de schouwburg (plus vijfhonderdduizend euro per jaar) en de financieringslasten (vijfhonderdduizend euro per jaar). Daarbij gaan wij uit van een marge van 250.000 euro per jaar; dat wil zeggen dat wij voor de zekerheid aannemen dat de lasten uiteindelijk structureel 1.250.000 euro zullen bedragen. Bij een project van deze omvang is het onmogelijk om pakweg vier of vijf jaar voor realisatie tot op de euro nauwkeurig te ramen wat de lasten uiteindelijk zullen zijn. Als wij bijvoorbeeld geen tien miljoen, maar twaalf miljoen extern moeten financieren (lenen), dan hebben we vanwege deze marge van 250.000 euro extra geld achter de hand om de lasten daarvan te dekken.

Bij de ramingen voor de Homburgcampus gaan wij er vanuit dat deze langzaam zullen toenemen over de jaren. Als we in 2012 beginnen met het bouwen van een nieuwe schouwburg hoeven we in dat jaar immers nog geen rekening te houden met een volledige subsidie voor de schouwburg. In 2012 ramen we daarom 500.000 euro; in 2013 750.000 euro en in 2014 'de volle' 1.250.000 euro. Overigens valt het jaar 2014 buiten de *scope* van deze Kadernota, maar om hierboven genoemde redenen is het verstandig en netjes ons hier wel rekenschap van te geven.

Het spreekt voor zich dat het referendum en de daaruit voortvloeiende besluitvorming door uw raad ons een hele andere kant op kan sturen. Vooralsnog, echter, gaan wij er vanuit dat de ambities van ons college op dit punt zullen worden gedeeld door bevolking en raad.

Accommodatiebeleid

Uw raad heeft ons opgedragen u dit jaar een voorstel te doen voor het vaststellen van ons accommodatiebeleid. Die opdracht voeren wij momenteel uit. De commissie Burger heeft onlangs de eerste bevindingen besproken in aanwezigheid van het externe bureau dat ons hierbij begeleidt. Op het moment van schrijven van deze Kadernota lag er nog geen kant en klaar voorstel, laat staan een besluit van uw raad. Toch hebben wij gemeend lasten voor het accommodatiebeleid te moeten ramen om een realistische meerjarenraming te kunnen maken.

Wij zijn daarbij als volgt te werk gegaan. De genoemde externe heeft geïnventariseerd welke wensen (soms ook: noodzakelijkheden) er zijn met betrekking tot onze accommodaties en de toekomst daarvan. Deze inventarisatie hebben wij in drie categorieën verdeeld:

1. Wat is reeds eerder besproken, besloten of toegezegd;
2. Wat is opgenomen in I-dops en andere dorps- of wijkplannen;
3. Welke aanvullende ambities zijn er.

Met name punt 3 is sterk afhankelijk van politieke besluitvorming. Moet elke kern zijn eigen voetbalclub, peuterspeelzaal en welzijnsaccommodatie hebben of kan er gedeeld worden? Zijn combinaties van voorzieningen mogelijk en wenselijk? Wat is een aanvaardbare afstand tussen kern of wijk en een voorziening? Kortom: hoe kunnen we maatwerk leveren? Dat debat moet nog ten volle gevoerd worden. Wij hebben daarom de middelen die nodig zijn voor categorie 1 en 2 opgenomen in de Kadernota. Daarin is nog volop ruimte voor prioritering en/of fasering door uw raad. Wij hebben in 2010 100.000 euro geraamd, in 2011 200.000 euro en in latere jaren 275.000 euro. Wij spannen ons tot het uiterste in om de gehele besluitvorming over het accommodatiebeleid voor de begrotingsbehandeling af te ronden. Binnenkort spreekt uw raad in commissieverband over de voortgang van het accommodatiebeleid.

Bij de Begroting 2009 hebben wij uitvoerig gesproken over de wenselijkheid dan wel de noodzaak onze accommodaties een impuls te geven. Destijds gingen wij er vanuit dat we met een bedrag van structureel 150.000 euro een heel eind zouden komen. Naar nu blijkt, is dat bedrag bij lange na niet voldoende. Alleen om het noodzakelijke te doen, hebben we al 275.000 euro structureel nodig. Dat bedrag hebben wij verwerkt in de Kadernota. Daar komen de lasten die voortvloeien uit bestuurlijke ambities met onze accommodaties nog bij. Het debat dat uw raad daarover voert later dit jaar, wordt dan ook een echt politiek debat: welke wensen heeft u, welke dekking stelt u daar tegenover en waar komt die vandaan?

Wij hebben u bij gelegenheid van de Begroting 2009 voorgesteld vijf jaar op rij de OZB met één procent extra te verhogen om de lasten die voortvloeien uit het accommodatiebeleid te kunnen dekken. Vijf jaar een extra OZB-verhoging levert uiteindelijk 150.000 euro structureel op. Vooralsnog heeft u toen ingestemd met een extra verhoging van één procent in 2009 hetgeen 30.000 euro structureel oplevert.

Gezien het bovenstaande houden wij vast aan ons oorspronkelijke voorstel, te weten een extra verhoging van de OZB met één procent in de jaren 2010, 2011, 2012 en 2013. In de meerjarenraming zijn wij hiervan uitgegaan. In de beslispunten nemen we dit expliciet op.

Beheer Kraaijbergse plassen

Zoals u weet, is de gemeente Cuijk verantwoordelijk voor het onderhoud van (de oevers van) de Kraaijbergse en Heeswijkse plassen vanaf het moment dat de ontzandingen daar stoppen. Naar verwachting is dit in 2012 waardoor wij vanaf 2013 verantwoordelijk zijn voor het onderhoud. Om vast te stellen welke lasten wij voor dat onderhoud moeten ramen, is een Beheerplan opgesteld. Als dat met andere betrokkenen (bijvoorbeeld Brabants Landschap) is afgestemd, leggen wij dat voor aan uw raad. Het Beheerplan leidt tot een last van ongeveer 250.000 euro structureel, inclusief een storting in de Voorziening voor groot onderhoud. Zekerheidshalve hebben wij in deze Kadernota gerekend met een last van 275.000 euro structureel in verband met mogelijke kleine wijzigingen die voortvloeien uit genoemd overleg met betrokkenen. Daarmee is het 'eeuwigdurend onderhoud' met ingang van 2013 structureel in de ramingen verwerkt.

De afgravingen leiden tot inkomsten voor onze gemeente –onder andere vanwege doorvaartrechten. Deze opbrengsten storten wij bijna geheel in de Reserve Kraaijbergse plassen. Per jaar voegen wij negentigduizend euro van de opbrengst toe aan de exploitatie ter dekking van ambtelijke en bestuurlijke kosten. Dit vloeit voort uit de overeenkomst die wij met de ontzander hebben gesloten. Als de ontzandingen stoppen, ontvangen wij niet langer de bate van negentigduizend euro. Het wegvallen daarvan hebben we ook in de ramingen verwerkt. In totaal verwerken wij daarom 275.000 plus 90.000 euro in deze Kadernota vanaf 2013. Met de gevolgen die het stoppen van de ontzandingen heeft voor de Reserve Kraaijbergse plassen is rekening gehouden bij de prognoses van de stand van die reserve. Zie hiervoor ook de Nota reserves en voorzieningen.

Adequaatheid GIHP

In het recente verleden heeft uw raad herhaaldelijk gesproken over de Reserve gemeentelijk integraal huisvestingsplan (GIHP). Uit die reserve betalen wij de kapitaallasten die voortvloeien uit onze plicht te zorgen voor adequate huisvesting van het onderwijs in onze gemeente. In 2007 besloot u het feit dat wij jaarlijks 145.000 euro te weinig storten in de Reserve GIHP te betrekken bij een discussie over de adequaatheid van het GIHP die u ten tijde van de Kadernota 2009 (dus in 2008) wilde voeren. Zoals u bekend is, zijn wij niet in staat gebleken u te faciliteren die discussie op de afgesproken datum te voeren. Inmiddels hebben wij de 'adequaatheid van het GIHP' bepaald als onderdeel van de werkzaamheden voor de u toegezegde Nota reserves en voorzieningen. Los van het feit dat wij de reserve met een eenmalig bedrag op niveau willen brengen (zie hiervoor de Nota reserves en voorzieningen) is het ook noodzakelijk de jaarlijkse storting op een realistisch niveau te brengen. In de Kadernota hebben wij dan ook verwerkt dat wij met ingang van 2009 de jaarlijkse storting verhogen

met 150.000 euro. Hierdoor is de Reserve GIHP tot 2033 van voldoende middelen voorzien. Wij spreken graag met u af het GIHP elke vier jaar opnieuw door te rekenen voor een periode van vijftig jaar zodat we nooit meer voor vervelende verrassingen komen te staan.

Jaarlijkse taakstelling van 113.500 euro

Uw raad (of eigenlijk uw voorgangers) heeft bepaald dat wij een jaarlijkse taakstelling dienen in te vullen van 113.500 euro. Bij de Begroting hebben wij u laten weten dat dit instrument langzaamaan is uitgewerkt. De afgelopen jaren is de lucht uit de Begroting gehaald, is het vet van de botten geschraapt, zijn de doelmatigheidswinsten gepakt en is de creativiteit om te besparen opgedroogd. Kostte het vorig jaar al veel moeite de taakstelling in te vullen, dit jaar lukt dat niet meer. Wij hebben voor ruim veertigduizend euro aan maatregelen gevonden die invulling geven aan de taakstelling. Behalve 'bot bezuinigen' zien wij geen mogelijkheden de taakstelling in zijn geheel in te vullen. Dat is niet de bedoeling van die taakstelling. Wij concluderen dan ook dat het instrument bot is geworden. Daarom stellen wij u voor deze taakstelling gedeeltelijk te schrappen en hem terug te brengen van 113.500 euro tot 50.000 euro per jaar. Wij zijn van mening dat dit een realistischer bedrag is. Wij kiezen er niet voor om de taakstelling in zijn geheel te schrappen omdat wij elkaar en de organisatie scherp willen houden op mogelijke doelmatigheidsvoordelen. Die scherpste blijft gehandhaafd door ons elk jaar te verplichten nog eens goed te kijken naar de dingen die we doen en hoe we die dingen doen. Omdat de taakstelling cumulatief is (elk jaar opnieuw moeten we 113.500 euro vinden) betekent het terugbrengen van de taakstelling een behoorlijke financiële aderlating (63.500 euro in 2010 oplopend tot 254.000 euro in 2013). Zie hiervoor ook hoofdstuk 5.

Tarief afvalstoffenheffing

Hoewel de discussie over de hoogte van de afvalstoffenheffing pas aan de orde is bij de Begroting respectievelijk het Belastingplan, maken wij graag van de gelegenheid gebruik aan te kondigen dat wij voornemens zijn de afvalstoffenheffing op het huidige, verlaagde niveau te handhaven in 2010. De hoogte van de betreffende Voorziening biedt daarvoor voldoende ruimte, ook na het vaststellen door uw raad van het beleid voor afvalinzameling via de Kadernota van het RMB. Hoewel er nog enige onzekerheden zijn die de hoogte van de Voorziening nadelig kunnen beïnvloeden (de oud-papierprijs is al uitzonderlijk laag en daalt wellicht nog verder, we moeten misschien ondergrondse containers plaatsen voor kunststofinzameling bij hoogbouw en de inkomsten uit verkoop van 'de blauwe zak' staan onder druk) biedt de Voorziening voldoende soelaas om ook in 2010 onder het oorspronkelijk geraamde tarief te blijven. De afvalstoffenheffing zal wat ons betreft dan ook niet stijgen ten opzichte van 2009 en 129 euro blijven.

Defiscaliseren parkeerboetes

In het dagelijkse spraakgebruik spreken we van een 'parkeerboete' als een van onze toezichthouders een bon uitschrijft voor onbetaald parkeren in het gebied waar betaald parkeren geldt. Strikt genomen is dat niet juist. Omdat het verschuldigde parkeergeld eigenlijk parkeerbelasting is, is een 'boete' een naheffingsaanslag parkeerbelasting die wordt opgelegd door de heffingsambtenaar. Parkeren is in de fiscale sfeer getrokken. Sinds het invoeren van betaald parkeren is de situatie echter zodanig veranderd dat wij dit willen heroverwegen wat de naheffingen betreft. Graag leggen wij u na de zomer dan ook een raadsvoorstel voor om de naheffingsaanslag te vervangen door een bekeuring. In jargon: overtredingen te juridificeren in plaats van te fiscaliseren. Onze toezichthouders blijven in dat regime doen wat ze altijd al deden, alleen sturen ze in het vervolg de bekeuring niet naar de heffingsambtenaar, maar naar de politie. Die handelt de zaak verder af. Vanzelfsprekend zijn de opbrengsten dan ook niet meer voor ons, maar voor justitie. Daar staat tegenover dat wij een 'vergoeding' per bekeuring ontvangen en een besparing realiseren op ambtelijke en automatiseringskosten. Per saldo levert dit een (doelmatigheids)voordeel op van ongeveer tweeduizend euro per jaar. Voor de foutparkeerder betekent dit dat hij/zij geen 51 euro naheffingsaanslag betaalt, maar een boete van 60 euro. Wij komen hier nog voor de Begrotingsbehandeling bij u op terug.

Ontwikkeling haven

Momenteel onderzoeken wij de mogelijkheid en de wenselijkheid om de werkzaamheden aan onze haven te combineren met de ontwikkeling van een containeroverslag. De provincie stelt hiervoor subsidie ter beschikking. Als uit ons onderzoek blijkt dat een containerterminal haalbaar en wenselijk is dan zullen wij u hier een voorstel voor doen. De investeringslasten die dit zal vragen, kunnen wij nu nog niet inschatten.

2.1 Maatregelen vanwege de economische crisis

Lang, misschien te lang, hebben we in Nederland gedacht dat de kredietcrisis of de financiële crisis een Amerikaans probleem was. Nog in januari van dit jaar (!) betoogde het Kabinet dat Nederland er goed voorstond en we ons geen al te grote zorgen hoefden maken. Inmiddels weten we beter: de 'Amerikaanse' kredietcrisis is uitgegroeid tot een volwaardige, wereldwijde economische crisis van forse proporties. Ook onze gemeente en onze inwoners ontkomen niet aan de nare gevolgen daarvan. De gevolgen die de gemeente ondervindt, vallen in het niet bij de ellende van mensen die hun baan verliezen. Echter, in deze Kadernota behandelen we vooral de effecten op onze huishouding en in deze paragraaf doen we u een aantal voorstellen die tot doel hebben de gevolgen voor onze inwoners te beperken. Wij kunnen daarbij alleen maar bescheiden zijn. Zelfs de invloed van de Rijksoverheid op de crisis is beperkt. De invloed van onze gemeente en van onze financiële spankracht is dan ook slechts marginaal. Desalniettemin gaan we niet bij de pakken neerzitten en doen we wat we kunnen.

Achtereenvolgens bespreken we een aantal thema's: de woningmarkt/woningbouw, werk & inkomen en sociale samenhang. Rode draad in de drie thema's is steeds de vraag wat wij kunnen doen om problemen te voorkomen dan wel hun gevolgen te beperken.

De woningmarkt/woningbouw

In het gehele land doen zich problemen voor op de woningmarkt, dus ook in Cuijk. Die problemen betreffen zowel de vraag- als de aanbodkant. Aan de vraagkant zien we aarzelingen bij potentiële kopers om op dit moment een (nieuw) huis te kopen. Sommige mensen aarzelen omdat ze vrezen dat hun baan wel eens op de tocht zou kunnen komen te staan. Andere mensen vrezen hun oude woning niet te kunnen verkopen. Een derde groep denkt dat de huizenprijs en/of de hypotheekrente wel eens (verder) zou kunnen dalen en wacht daarom nog even af met het kopen van een nieuw huis. Met name in het duurdere segment van de markt gebeurt momenteel dan ook zo goed als niets. In het goedkopere segment (sociale koop, starterswoningen) zit ook nu gelukkig nog volop beweging.

Aan de aanbodkant zien we aarzelingen bij bouwers en ontwikkelaars om aan de slag te gaan. Zij zijn, gezien het bovenstaande, bang met een voorlopig onverkoopbare voorraad te blijven zitten. Anderzijds hebben zij moeite met het financieren van hun projecten.

Ons college maakt zich om twee redenen zorgen om deze ontwikkelingen. Ten eerste is de bouw een grote werkgever; zowel direct als indirect. Stagnatie in de bouwproductie leidt dan ook tot werkloosheid. Niet alleen bij bouwvakkers, maar ook bij keukenleveranciers, installatiebedrijven, meubelverkopers, hoveniers, verhuizers et cetera. De maatschappelijke ontwrichting die werkloosheid tot gevolg heeft, behoeft geen betoog.

Daarnaast is een stagnatie van de bouwproductie ook slecht voor onze financiële positie, en dan met name die van de BGE. Ook leidt dit tot tegenvallers in de geraamde Algemene uitkering. Vertraging in productie leidt tot hogere kosten en dus tot een lagere opbrengst. Omdat de winstgevendheid van onze grondexploitaties drijft op fase drie van de Heeswijkse Kampen is ons er veel aan gelegen de stagnatie die ook daar dreigt te doorbreken. Wij spannen ons dan ook ten zeerste in om in overleg met onze partners (corporatie, bouwbedrijven en medeoverheden) de bouw gaande te houden. Daartoe hebben wij onder andere de volgende acties op touw gezet:

Wij overleggen over de mogelijkheden de bouwprogramma's binnen de door uw raad vastgestelde kaders opnieuw te faseren en eventueel aan te passen. Zo maken we afspraken om de bouw van woningen in het goedkopere segment naar voren te halen ten koste van de bouw van de duurdere woningen in het programma. De goedkopere woningen worden nog goed verkocht.

In overleg met ontwikkelaars zoeken we naar mogelijkheden om kwaliteitsimpulsen toe te voegen die de verkoop kunnen stimuleren. Zo onderzoeken we momenteel de mogelijkheid om een steiger te bouwen bij de appartementen aan de Nielt en verbeteren we de openbare ruimte in de Heeswijkse Kampen (zie ook bij investeringen). Een hogere kwaliteit van het aanbod komt de verkoopbaarheid ten goede.

Bij de provincie hebben we een lijst ingediend van projecten die (dreigen te) stagneren. De provincie besluit binnenkort welke projecten in aanmerking komen voor een 'stimuleringsbijdrage' die stagnerende projecten weer vlot moet trekken.

Bouwers, hypotheekverstrekkers en de in onze regio actieve corporatie brengen we samen om afspraken te maken over voor kopers aantrekkelijke maatwerk-aanbiedingen bij lopende projecten. Met name voor starters(woningen) zijn hier mogelijkheden.

Projectontwikkelaars proberen we te stimuleren met voor-wat-hoort-wat afspraken toch aan de slag te gaan. Zo zijn wij bijvoorbeeld bereid de datum waarop van ons gekochte grond moet worden betaald uit te stellen op voorwaarde dat de ontwikkelaar begint te bouwen als hij nog geen zeventig procent van de te bouwen woningen heeft verkocht. In één geval heeft dat inmiddels geleid tot de start van een bouwproject dat stillag. Ook andere mogelijkheden zijn voor ons bespreekbaar, bijvoorbeeld het (tijdelijk) uitgeven van grond in erfpacht. De ontwikkelaar hoeft dan geen groot bedrag te financieren om de grond te kopen. Binnen de mogelijkheden van de door u vastgestelde opbrengst van een grondexploitatie bezien wij de mogelijkheden om bij individuele projecten en tijdelijk de grondprijzen aan te passen als dat mocht helpen bouwers aan het werk te houden.

Zoals gezegd, is ons college er veel aan gelegen de bouwproductie gaande houden. Wij zijn dan ook bereid ons creatief en welwillend op te stellen bij het bedenken van, dan wel overleggen over afspraken die bouwers motiveren aan het werk te gaan/blijven. De grens van onze mogelijkheden ligt vanzelfsprekend bij de kaders die u in raadsbesluiten heeft vastgelegd. Mocht het nodig of wenselijk zijn daar van af te wijken, dan kan dat alleen nadat wij u een nieuw besluit hebben gevraagd.

Werk & inkomen

Werkloosheid en faillissementen zijn de ernstigste gevolgen van een economische neergang. Onze mogelijkheden om die te beïnvloeden zijn gering. Wij kunnen echter wel ons uiterste best doen mensen weer snel aan het werk te helpen. Ook kunnen wij in onze werkgeversrol en als investeerder een bijdrage leveren.

De werkloosheid loopt snel op. In maart van dit jaar is het aantal niet-werkende werkzoekenden elf procent hoger dan in maart 2008. Alleen al in maart hebben wij 29 aanvragers voor een uitkering proberen te bemiddelen naar 'work first' waar we in een 'normaal jaar' 155 aanvragen bemiddelen. Wij zetten dan ook in om de instroom in de Wwb te beperken.

Jobhunter

Mensen die hun baan verliezen, komen eerst in de Ww. In het verleden zagen we slechts weinig doorstroom van de Ww naar de Wwb. Dat is aan het veranderen: omdat er minder banen beschikbaar zijn, vinden mensen minder snel een baan in de tijd dat ze in de Ww zitten. Omdat 'nieuwe Ww-ers' nauwelijks afstand hebben tot de arbeidsmarkt en daarom relatief makkelijk te bemiddelen zijn naar een nieuwe baan, gaan we deze groep actiever benaderen en bemiddelen. Als zij gedurende hun Ww een nieuwe baan vinden, voorkomen we instroom in de Wwb. We wachten daarom niet de formele aanvraagdatum voor bijstand af, maar bieden deze mensen al tijdens hun Ww-uitkering een

bemiddelingstraject aan. Onze inzet verschuift dus naar voren in de tijd. Een van onze medewerkers draait hiertoe mee in het team van het WERKbedrijf (voorheen Cwi/Uwv).

Verleden jaar hebben wij buitengewoon goede ervaringen opgedaan met een zogenaamde *jobhunter*: een medewerker die, zoals de naam al zegt, op jacht gaat naar een nieuwe baan voor een werkzoekende. Deze jobhunter levert maatwerk voor de werkzoekenden die hij/zij begeleidt. De inzet van onze jobhunter heeft ons veel uitkeringsgeld bespaard en veel mensen behoed voor (langdurige) werkloosheid. Omdat het aantal aanvragen voor bemiddeling sterk stijgt en omdat er nog steeds banen te vinden zijn op basis van maatwerk, stellen wij voor in 2009 en 2010 een extra jobhunter in te zetten om te voorkomen dat mensen doorstromen van de Ww naar de Wwb. Zo pakken we twee problemen aan: we behoeden mensen voor (langdurige) werkloosheid en voorkomen hoge bijstandsuitgaven voor de gemeente. De kosten van 30.000 euro in 2009 en 50.000 euro in 2010 verdienen we dan ook terug door een beperktere stijging van het aantal uitkeringen.

Intakes Wwb

Tot op heden verzorgt het WERKbedrijf de *intake* van Wwb-aanvragen. Zowel het WERKbedrijf als wijzelf constateren dat dit geen optimale werkwijze is. Op verzoek van het WERKbedrijf stellen wij dan ook voor de intakes weer zelf te gaan verzorgen. Dat vraagt in 2009 en 2010 een inzet van 1,5 fte (100.000 euro per jaar). De overige gemeenten in het Land van Cuijk is ook gevraagd dit te doen. Het WERKbedrijf stelt daar tegenover dat zij voor de gemeenten in het Land van Cuijk 45 tot 50 mensen extra naar werk kan bemiddelen.

Gezien het feit dat Wwb-intakes door het WERKbedrijf niet optimaal lopen, er bureaucratie ontstaat (overdrachtmomenten, twee keer het zelfde verhaal doen), het WERKbedrijf geen maatwerk kan leveren en het WERKbedrijf een interessante tegenprestatie levert, stellen wij voor aan hun verzoek te voldoen en de intakes weer zelf te verzorgen.

Jeugd en jongeren

Bijzonder kwetsbaar voor werkloosheid zijn de jongeren. Voor afgestudeerde leerlingen van het Vmbo, Havo en Vwo verwachten wij geen grote problemen aangezien deze leerlingen zo goed als zonder uitzondering verder leren en niet de arbeidsmarkt opgaan. De leerlingen van het Mbo zitten wel in een moeilijke positie. Overleg met het ROC leert dat zij twee groepen onderscheiden: leerlingen die in 2009 afstuderen en die moeite zullen hebben een plek te verwerven op de arbeidsmarkt en leerlingen die in 2008 afstudeerden en die nog geen vaste baan hebben.

'Ons' ROC richt zijn aandacht op verdere kwalificatie van zijn afstudeerders en afgestudeerden. Met andere woorden: zij bieden hun studenten een vervolgopleiding aan. Zij doet een aanbod aan de groepen uit 2008 en 2009 om aanvullende kwalificaties te verwerven. Hierbij wordt ook ingezet op doorstroom van Mbo naar Hbo. Leerlingen stellen hun intrede op de arbeidsmarkt hierdoor uit en zijn later beter gekwalificeerd om aan de slag te gaan. Het ROC betaalt die opleidingen uit reguliere onderwijsmiddelen, de leerlingen kunnen een beroep blijven doen op studiefinanciering.

Tussen de gemeente Cuijk, het WERKbedrijf en ROC de Leijgraaf is contact om leerlingen op de aanvullende scholingsmogelijkheid te wijzen. Vooralnog is er van ons geen aanvullende actie nodig. Vanzelfsprekend houden we de situatie nauwlettend in het oog.

Voortijdig schoolverlaters

Een bijzondere categorie vormen de voortijdig schoolverlaters. Dit zijn schoolverlaters die niet minimaal Havo of Mbo niveau 3 hebben afgerond (de startkwalificatie). Het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (Rmc) begeleidt hen om alsnog de benodigde scholing te verwerven. Is dit niet mogelijk, dan kijken we heel gericht naar mogelijkheden om werkervaring op te doen.

In het eerste kwartaal 2009 heeft het Rmc met 27 jongeren uit onze gemeente gesproken. Een eerste inschatting is dat voor 17 van hen de crisis tot gevolg kan hebben dat zij moeilijk aan een leerwerkplek kunnen komen. Er zijn bij het bedrijfsleven opleidingsfondsen die hiervoor kunnen worden

aangesproken. Hierin zoeken wij samenwerking met het bedrijfsleven en proberen we hen te overtuigen van onze gedeelde verantwoordelijkheid.

Om voortijdig schoolverlaters te behoeden voor werkloosheid willen wij een extra inzet plegen. Wij stellen voor om in 2009 en 2010 50.000 euro beschikbaar te stellen voor het creëren van werkervaringsplekken op voorwaarde dat de (zeer goed gevulde) opleidingsfondsen van bedrijfstakken eenzelfde bedrag beschikbaar stellen. Zie hiervoor ook verderop bij ons aanbestedingsbeleid.

Leer-werkbedrijf

Op dit moment loopt er een initiatief van een organisatie die in onze gemeente een leer-werkbedrijf wil opzetten. Hert leer-werkbedrijf draagt bij aan de re-integratie van werklozen door hen op te leiden naar plekken op de arbeidsmarkt waar nu of in de toekomst (weer) sprake zal zijn van krapte. Ons is gevraagd om 130 begeleidingsplekken 'af te nemen' waar werklozen vier jaar met behoud van uitkering aan de slag kunnen. Een begeleidingsplek kost in het eerste jaar circa 4.000 euro en daalt vervolgens in vier jaar naar 2.700 euro. Die afbouw is mogelijk doordat het leer-werkbedrijf omzet en resultaat genereert dat in de exploitatie van het leer-werkbedrijf terugvloeit.

Dit is nog een pril initiatief. Wij vinden het echter een aantrekkelijk idee om werklozen met behoud van uitkering een werkervaringsplaats aan te bieden die hen in een aantal jaren voorbereidt op re-integratie op de arbeidsmarkt. Het is eveneens een goede aanvulling op het huidige, zeer beperkte, direct-werkaanbod dat wij kunnen bieden. Verwezenlijking zou eind 2009 mogelijk zijn. Er ligt echter nog een aantal discussiepunten waarover we het met de initiatiefnemers eens moeten worden.

Desalniettemin stellen wij u voor in 2009 en 2010 250.000 beschikbaar te stellen om in deze vorm werkervaringsplekken te realiseren. Na 2010 kunnen we dit initiatief betalen uit het werkdeel.

Toezichthouders

Al eerder heeft ook uw raad vastgesteld dat wij behoefte hebben aan meer toezichthouders, met name bij de Kraaijenbergse plassen. Wij stellen daarom voor om voor de periode van twee jaar zes extra toezichthouders aan te trekken en op te leiden voor dit werk uit de bestanden van met name Ww- en/of Wwb-gerechtigden. Zij verwerven hierdoor kwalificaties die bij een weer aantrekkende economie kansen geven op de arbeidsmarkt (bewaking/beveiliging). Hiervoor willen wij graag 100.000 euro beschikbaar stellen in 2009 en 2010. Dat zijn de salariskosten. De scholingskosten kunnen we betalen uit re-integratiemiddelen van het WERKbedrijf, of uit het werkdeel (6.000 euro in totaal).

Investerings

Wij hebben een aantal investeringsprojecten 'op de plank liggen' die wij voorstellen versneld uit te voeren. Hiermee creëren we werk en voeren we de CDA-motie ter zake uit. Wij stellen u voor de volgende investeringen in 2009 en/of 2010 uit te voeren:

- Verbeteren openbare ruimte/sanering bomen Heeswijkse Kampen;
- Aanleg Rotonde Bontsestraat;
- Aanleg Parkmoeras/regenwaterberging Heeswijkse Kampen in combinatie met de kinderboerderij;
- De ontwikkeling van de Bungelaar;
- Herinrichting Smitstraat en Haagsestraat.

Omdat deze investeringen al in de planning stonden, zijn de lasten van vooruitschuiven beperkt. Hooguit hebben we een jaar eerder de kapitaallasten te dragen. Voor het verbeteren van de openbare ruimte/sanering bomen in de Heeswijkse Kampen alsmede voor de ontwikkeling van de Bungelaar vragen we elders in deze Kadernota krediet. De sanering van de bomen zullen we combineren met fase 2 en 3 van de eerder met u besproken aanpak van overlastgevende bomen.

Bij de aanbestedingsvoorwaarden van deze projecten zullen wij met name inzetten op de verplichting van aannemers om opleidingsplaatsen aan te bieden voor schoolverlaters en/of werk te bieden aan

mensen die werkloos zijn of dreigen te worden. Elders in het land zijn daar goede ervaringen mee opgedaan. Wij bezien de mogelijkheden om dit ook bij andere grote werken te doen.

Inkomen

Gezien het stijgende aantal werklozen en bijstandsgerechtigden en de dreiging dat mensen langer inactief zullen moeten blijven, verwachten wij een (tijdelijke) toename van het beroep op onze voorzieningen voor inkomensondersteuning en/of armoedebestrijding. Elders in deze Kadernota stellen we u voor maatregelen te treffen om de doelgroep van ons beleid beter te bereiken. Aanvullend daarop stellen wij voor om de verwachte stijging van aanvragen op te vangen met een extra inzet van 20.000 euro in 2009 en 2010.

Sociale samenhang

Nu voor (groepen van) werklozen een langere periode van inactiviteit dreigt, is het (maatschappelijk) zinvol en verstandig de mogelijkheden van vrijwilligerswerk te verruimen. Dit mes snijdt aan twee kanten: activering van werkzoekenden en maatschappelijke opbrengst.

Cuijk kent een Vrijwilligerscentrale. Deze is echter niet voldoende geoutilleerd om werklozen met een wat grotere afstand tot werk te bemiddelen dan wel te begeleiden. Voor deze groep potentiële vrijwilligers is begeleiding onontbeerlijk. Uit onze contacten met bijvoorbeeld verenigingen blijkt dat ook. Zij zijn alleszins bereid bijvoorbeeld het opknappen van hun accommodaties met behulp van vrijwilligers uit te voeren, maar zij lopen tegen het gebrek aan begeleidingsmogelijkheden aan. Nu wij ook het accommodatiebeleid een impuls willen geven, stellen wij voor deze twee ontwikkelingen te combineren: wij vragen verenigingen te zoeken naar mogelijkheden werk te verrichten met vrijwilligers, terwijl wij daar begeleiding tegenover stellen. Ook anderszins zullen wij de verenigingen proberen te verleiden dit te doen, bijvoorbeeld door het kostenvoordeel dat dit oplevert te investeren in de accommodatie van de vereniging.

Voor die begeleiding van vrijwilligers bekijken wij of we hiervoor een beroep doen op Radius of dat we IBN hierbij in kunnen schakelen. Op dit moment kunnen wij nog geen precieze raming geven van de lasten die een extra inzet op dit punt zal vragen. Wij komen daar zo spoedig mogelijk bij u op terug.

Tot slot

In deze paragraaf over de economische crisis doen wij u een aantal uiteenlopende voorstellen om de gevolgen van de crisis voor onze inwoners te dempen. Soms ook maken we van de nood een deugd, bijvoorbeeld met de inzet van vrijwilligers voor het verenigingsleven. Wij willen ons een actieve overheid tonen. Vanzelfsprekend kost deze inzet geld. Wij stellen ons echter op het standpunt dat geld moet rollen ten tijde van een economische crisis. Om bovengenoemde maatregelen te dekken, stellen wij u voor een beroep te doen op de Algemene reserve. Gezien het tijdelijke karakter van de maatregelen (2009 en 2010) is dat verdedigbaar. Wij onderzoeken momenteel nog andere dekkingsmogelijkheden zoals de inzet van (een deel van) de Dividendreserve die we bij IBN hebben.

	2009	2010
Jobhunter	30.000	50.000
Intakes Wwb	100.000	100.000
Werkervaringsplekken	50.000	50.000
Leer-werkbedrijf	250.000	250.000
Toezielhouders	100.000	100.000
Minimabeleid	20.000	20.000
Vrijwilligers	pm	pm
Totaal	550.000	570.000

3. Raadsvoorstel

Ons college stelt u voor om:

1. Het financiële beeld voor de jaren 2010-2013 vast te stellen (hoofdstuk 4);
2. De ontwikkelingen in de lopende dienst 2009 en de bijstellingen van de Begroting 2009 vast te stellen (hoofdstuk 5);
3. De beleidsvoornemens voor de jaren 2010-2013 vast te stellen (hoofdstuk 6);
4. De maatregelen vast te stellen om de meerjarenraming sluitend te maken, inclusief het extra verhogen van OZB met één procent in de jaren 2010-2013 (hoofdstuk 7);
5. Een bestemmingsreserve Nieuwbouw schouwburg te vormen en daarin in 2009, 2010 en 2011 dertigduizend euro te storten om uitvoering te geven aan de VVD-motie ter zake (zie hoofdstuk 4);
6. De omvang van de taakstelling vast te stellen en het college op te dragen bij het aanbieden van de Begroting 2010 voorstellen te doen voor het invullen hiervan (hoofdstuk 7);
7. De stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vast te stellen (hoofdstuk 8);
8. De grondslagen voor de Begroting vast te stellen (hoofdstuk 9);
9. De elfde begrotingswijziging 2009 vast te stellen met daarin verwerkt de financiële effecten voor het dienstjaar 2009;
10. De dertiende begrotingswijziging 2009 vast te stellen om de kapitaallasten van vervallen investeringskredieten af te ramen (61.800 euro; hoofdstuk 5).

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Cuijk

P.M. van de Koolwijk
Secretaris

L.M. Schoots
Burgemeester

4. Financieel beeld op hoofdlijnen

4.1 Ontwikkelingen 2010-2013

Onderstaande tabel geeft het financiële beeld op hoofdlijnen weer voor de jaren 2010-2013. Het jaar 2009 behandelen we apart in hoofdstuk 5. Onder de tabel lichten wij de belangrijkste cijfers toe. In hoofdstuk 6 en 7 lichten wij de overige cijfers toe.

Bedragen x 1.000 euro; V=voordeel; N=nadeel; optelling bevat afrondingsverschillen	2010	2011	2012	2013	2014
Saldo bij vaststelling Begroting	76V	29V	659V	769V	
Motie VVD: verhoging OZB voor schouwburg	30N	30N	30N	30N	
Start Kadernota 2010	46V	1N	629V	739V	
Ontwikkelingen Begroting	1.350N	899N	973N	964N	
Gevolgen Nota R&V exploitatie	32N	64N	96N	128N	
Homburgcampus	-	-	500N	750N	1.250N
Onderhoud Kraaijenbergse plassen	-	-	-	365N	
Accommodatiebeleid	100N	200N	275N	275N	
Extra storting GIHP	150N	150N	150N	150N	
Arbeidsvoorwaarden Lvc	100N	100N	100N	100N	
Overig nieuw beleid; exploitatie	241N	229N	218N	222N	
Nieuw beleid; kapitaallasten	184N	221N	244N	249N	
Subtotaal Kadernota 2010	2.111N	1.863N	1.927N	2.464N	
Dekkingsvoorstellen; hoofdstuk 7	2.547V	2.513V	2.609V	2.656V	
Saldo kadernota 2010	435V	650V	682V	192V	

Saldo bij vaststelling Begroting	76V	29V	659V	769V
----------------------------------	-----	-----	------	------

Deze rij bevat de saldi van de meerjarenraming die u in november 2008 vaststelde, na verwerking van de Septembercirculaire. Zie hiervoor de brief die wij u daarover deden toekomen op 14 oktober 2008.

Motie VVD: verhoging OZB voor schouwburg	30N	30N	30N	30N
--	-----	-----	-----	-----

Bij de begrotingsbehandeling in november ging uw raad akkoord met een extra verhoging van de OZB met één procent. De VVD diende daarbij een motie in die het college vroeg de opbrengst van die extra verhoging in te zetten voor de schouwburg. In deze tabel hebben wij zichtbaar gemaakt dat de dertigduizend euro niet vrij besteedbaar is en daarom van het begrotingssaldo moet worden afgetrokken. In beslispunt 5 stellen wij u voor de opbrengst van de OZB-verhoging in een aparte bestemmingsreserve Nieuwbouw schouwburg te storten om uitvoering te geven aan de motie.

Ontwikkelingen Begroting	1.350N	899N	973N	964N
--------------------------	--------	------	------	------

Sinds het vaststellen van de Begroting in november 2008 heeft de wereld niet stil gestaan. Met name de economische crisis, maar ook andere ontwikkelingen, brengen extra lasten met zich mee en leiden tot een daling van de Algemene uitkering. Het betreft met name de volgende zaken:

In 2010 stijgt naar verwachting het aantal aanvragen voor een Wwb-uitkering. Dit leidt tot een nadeel van 700.000 euro. In latere jaren verwachten wij door toenemende Rijksbijdragen een nadeel van 500.000 euro. Ook het aantal zelfstandigen dat een beroep doet op een bijstandsuitkering zal stijgen. Wij verwachten in 2010 een nadeel van 64.000 euro.

In juni 2009 loopt de huidige CAO voor gemeenteambtenaren af. Naar verwachting zal de daarin overeen te komen loonstijging gering zijn. Daar staat echter tegenover dat de pensioenbijdragen van de werkgevers fors toenemen omdat de pensioenfondsen in zwaar weer terecht zijn gekomen. Per saldo verwachten wij een nadeel van 300.000 euro structureel.

De nieuwe aanbesteding van het leerlingenvervoer heeft ons niet gebracht wat we ervan hadden gehoopt. Wij ramen een nadeel van 100.000 euro structureel, met ingang van 2009. Momenteel onderzoeken we de oorzaken van de tegenvaller. Wij wijzen erop dat het nadeel mogelijk nog groter uitvalt. Wij zijn met de regiogemeenten en Taxihopper in overleg om eventuele verdere nadelen te voorkomen dan wel ernstig te beperken.

Door de economische situatie zal het aantal aanvragen voor een bouwvergunning naar verwachting dalen waardoor de legesinkomsten 100.000 euro lager zullen zijn dan geraamd in 2009 en 2010.

In de volgende paragraaf besteden wij aandacht aan het verloop van de Algemene uitkering. Hier merken wij op dat deze fors daalt. Bij de Begroting 2009 hebben wij vooruitlopend op een verwachte daling van de Algemene uitkering 168.000 euro structureel 'in reserve gehouden' (zie de eerder genoemde brief van 14 oktober 2008). Per saldo ontwikkelt de Algemene uitkering zich van 49.000 euro positief naar 380.000 euro negatief in 2013.

Gevolgen Nota R&V	32N	64N	96N	128N
-------------------	-----	-----	-----	------

Bij de Nota reserves en voorzieningen stellen wij u voor een groot aantal besluiten te nemen; zie onder andere ook de dekkingsvoorstellen in hoofdstuk 7. Het bedrag dat in deze rij staat opgenomen heeft betrekking op ons voorstel de inzet vanuit de 'Reserve Egalisatie BTW in verband met het BTW-compensatiefonds' langzaam af te bouwen over een periode van tien jaar. We verminderen de uitname uit die Reserve van nu nog 322.000 euro elk jaar met 32.000 euro waarna in 2019 de uitname tot nul is gereduceerd. De reserve is dan uitgeput en vervalt.

Homburgcampus	-	-	500N	750N	1.250N
---------------	---	---	------	------	--------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar de Inleiding.

Onderhoud Kraaijbergse plassen	-	-	-	365N
--------------------------------	---	---	---	------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar de Inleiding.

Accommodatiebeleid	100N	200N	275N	275N
--------------------	------	------	------	------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar de Inleiding.

Extra storting GIHP	150N	150N	150N	150N
---------------------	------	------	------	------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar de Inleiding.

Arbeidsvoorwaarden LvC	100N	100N	100N	100N
------------------------	------	------	------	------

De vijf gemeenten in het Land van Cuijk hebben nu nog elk hun eigen afspraken voor overwerk, vrije dagen, vergoeding woon-werkverkeer et cetera. Zeker nu we vergaand gaan samenwerken, is dat niet handig. We zijn dan ook al vergevorderd met het maken van afspraken om de arbeidsvoorwaarden te harmoniseren. Omdat Cuijk 'aan de onderkant' zit met haar arbeidsvoorwaarden zal die harmonisatie extra lasten met zich mee brengen. Die ramen we hier. Onder de dekkingsvoorstellen in hoofdstuk 7 zult u zien dat we de organisatie een taakstelling opleggen van eenzelfde bedrag om per saldo deze operatie budgettair neutraal te laten verlopen.

Overig nieuw beleid; exploitatie	241N	229N	218N	222N
----------------------------------	------	------	------	------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 6.

Nieuw beleid; kapitaallasten	184N	221N	244N	249N
------------------------------	------	------	------	------

Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 6.

Subtotaal Kadernota 2010	2.111N	1.863N	1.927N	2.464N
Dekkingsvoorstellen; hoofdstuk 7	2.546V	2.513V	2.609V	2.656V
Saldo Kadernota 2010	435V	650V	682V	192V

Na het verwerken van alle ontwikkelingen en plannen ontstaat een bijzonder groot tekort. In hoofdstuk 7 presenteren we de plannen om onze uitgaven te dekken. Deze leiden tot een grote plus waardoor per saldo de meerjarenraming een positief saldo kent in alle jaren. Wij hebben ons ingespannen om in de meerjarenraming een behoorlijk fors overschot te presenteren omdat in 2014 de Homburgcampus extra budget vraagt (plus 500.000 euro vergeleken bij 2013). We willen dan ook zorgen voor een redelijke buffer. Als we met de huidige kennis een jaarschijf 2014 zouden maken, dan zou die –met grote slagen om de arm- ongeveer 150.000 tot 200.000 euro negatief eindigen. Gezien de onzekerheden van ramingen op die termijn, de verwachting dat tegen die tijd de Algemene uitkering weer toegroeit naar een 'normaal, crisisvrij' niveau en de tijdshorizon, zien wij daar geen probleem.

4.2 Ontwikkeling Algemene uitkering gemeentefonds

Mutaties in de kerngegevens die de hoogte van onze uitkering uit het Gemeentefonds bepalen (bijvoorbeeld inwoneraantallen, woningen, minderheden, uitkeringsontvangers, bijstandsontvangers, éénonderhuishoudens, bijstelling WOZ-waarde, ouderen en jongeren) hebben een positief effect gehad op de hoogte van Algemene uitkering Gemeentefonds die wij de komende jaren ontvangen. Verder wordt de hoogte van de algemene uitkering gemeentefonds 2009-2013 structureel negatief beïnvloed door een lager uitkering behoedzaamheidsreserve met 7 punten i.v.m. lagere uitgaven Rijk door onderuitputting op het Infrastructuurfonds, lagere rentebetalingen, lager beroep op sociale zekerheid en onderuitputting bij diverse departementale begrotingen.

Ook is rekening gehouden met de gevolgen van de recessie in relatie tot het gemeentefonds.

Uitgegaan is van het tussen het Rijk en de VNG gesloten bestuursakkoord van 17 april 2009.

Het nominale accres laat een daling zien van 2,4% en resulteert in een structurele uitname van 18 punten (1 punt is 13.000) euro en loopt op naar 69 punten in 2013.

Rekeninghoudend met bovenstaande levert dit een negatieve bijstelling op van de algemene uitkering voor 2009 123.200 euro, 2010 110.000 euro, 2011 253.600 euro, 2012 460.500 euro en 2013 547.800 euro.

Voor de opvang van mogelijke negatieve gevolgen van de kredietcrisis was reeds een stelpost in de begroting opgenomen van 168.000 euro.

Per saldo voorlopig effect van: 2009 48.800 euro (voordelig), 2010 58.000 euro (voordelig), 2011 85.600 euro (nadelig), 2012 292.500 euro (nadelig) en 2013 379.800 euro (nadelig).

Binnenkort verschijnt de mei-circulaire 2009. De financiële effecten hiervan zullen tijdig aan uw raad worden toegezonden en maken onderdeel uit van de behandeling van de Kadernota op 2 juli 2009.

5. Ontwikkeling begrotingsjaar 2009

In onze systematiek is de Kadernota ook de Bestuursrapportage over de eerste vier maanden van het lopende begrotingsjaar. In dit hoofdstuk gaan wij in op eventuele beleidsmatige en financiële afwijkingen van de door uw raad vastgestelde Begroting. Schematisch zien de ontwikkelingen er als volgt uit:

Bedragen x 1.000 euro; V=voordeel; N=nadeel	2009
Saldo bij vaststelling Begroting	170V
Motie VVD: verhoging OZB voor schouwburg	30N
Start Kadernota 2010	140V
Ontwikkelingen Begroting	260N
Nieuw beleid;exploitatie	81N
Nieuw beleid; kapitaallasten	7N
Extra storting GIHP	150N
Aframen kredieten 2009 e.v.	62V
Subtotaal Kadernota	296N
Dekkingsvoorstellen	70V
Saldo 2009 na vaststelling Kadernota 2010	226N

Ontwikkelingen Begroting	260N
--------------------------	------

In onderstaande tabel worden de afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde Begroting getoond. Wij hebben alleen bedragen vanaf 10.000 euro opgenomen. Een volledig overzicht met toelichting treft u in het bijlageboek aan. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de volgende:

Salariskosten college

In verband met afspraken in het arbeidsvoorwaardenakkoord voor rijks personeel dient bijstelling van het budget plaats te vinden met 49.000 euro.

Inkomensdeel Wet Werk en Bijstand

Vanwege de economische omstandigheden zullen de huidige uitkeringsaantallen toenemen. Het (voorlopig) bekend gemaakte rijksbudget levert een dekking op voor 214 uitkeringen. Per saldo een structureel tekort van 410.000 euro.

Bijstandsuitkering BBZ

Door de economische recessie zal door zelfstandigen veel meer een beroep worden gedaan op financiële ondersteuning. Per saldo een tekort voor 2009 en 2010 van 64.000 euro.

Klimaatbeleid

Voor de uitvoering van de klimaatprojecten waarvoor subsidie is aangevraagd in het kader van het SLOK (Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven) zijn extra middelen noodzakelijk (duur project 2009 t/m 2011). Rekeninghoudend met de ontvangen Rijkssubsidie bedragen de extra lasten vanaf 2009 19.000 euro.

Bijdrage gemeenschappelijke regeling ambulancevervoer

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling ambulancevervoer kan met ingang van 2009 structureel verlaagd worden met 27.000 euro, oplopend tot 29.000 euro in 2013. Dit houdt verband met een hogere vergoeding van de Nederlandse Zorgautoriteit.

Hulp bij het huishouden naturazorg brutobudget

Als gevolg van een in de praktijk optredende verschuiving van naturazorg naar het persoonsgebonden budget kan vanaf 2010 een bedrag van 109.000 euro worden afgeraamd. Voor 2009 incidenteel met 300.000 euro aframen als gevolg van lagere tarieven huishoudelijke zorg.

Salariskosten stagiaires en deskundigheidsbevordering

Voor de vernieuwing en intensivering van het vigerende gemeentelijk stagebeleid is vanaf 2009 10.000 euro extra nodig. Voor opleiding en deskundigheidsbevordering dient eveneens het budget vanaf 2009 structureel verhoogd te worden met 20.000 euro.

Voorziening in vacatures

De doorontwikkeling van de organisatie en de effectuering van de door uw raad geaccordeerde formatieuitbreiding leiden tot een toename van de advertentiekosten. Voor 2009 incidenteel het budget verhogen met 50.000 euro. Vanaf 2010 structureel bijramen met 15.000 euro.

Gemeenschappelijke regeling IZA

In verband met de liquidatie van de gemeenschappelijke regeling IZA Nederland vindt er een eenmalige uitkering plaats aan de gemeente van 223.000 euro.

Parkeerheffingen en verbaliseren op Mulderfeiten

Door invoering van "de eerste twee uur" gratis parkeren in de parkeergarage dienen de inkomsten vanaf 2009 structureel verlaagd te worden met 21.000 euro. Verder is de bijdrage van het Rijk ter compensatie van kosten van onze opsporingsambtenaren te hoog ingeschat. De bijdrage structureel aframen met 12.000 euro.

Terugontvangst bijdrage ambulancevervoer

Voor 2009 ontvangen we van de Regionale Ambulancevoorziening Brabant West Noord (RAV) eenmalig over de periode 2006 t/m 2008 de reeds betaalde voorfinanciering Regeling Bezwarende Functies (RBF) terug. Tevens ontvangen we over 2009 de reeds betaalde meerkosten Publieke Organisatie terug. Derhalve een extra terugontvangst van 62.000 euro.

Bouwleges

Het is aannemelijk dat de hoogte van de geraamde bouwleges in 2009 en 2010 zal dalen als gevolg van de kredietcrisis. Vooralsnog aframen met 100.000 euro.

progr.	Omschrijving	2009	i=incidenteel s=structureel
Lasten (=voordeel)			-
0	Bedrag vaste raadsvergoeding is voor 2009 abusievelijk te hoog geraamd	-10.561	s
0	Ivm afspraken in arbeidsvoorwaardenakkoord bedrag voor salariskosten college B&W verhogen	48.680	s
0	Stelpost doorontwikkeling organisatie functioneel verantwoorden. Zie ook 692230/00001	30.000	i
0	Aframing garantiestelling kunstijsbaan	-10.000	i
1	A.g.v. loon- en prijsontwikkelingen dient de raming van de kosten aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord structureel verhoogd te worden. Tevens kosten aan veiligheidshuis tbv uitvoering nazorg aan ex-gedetineerde overboeken naar 614010/34215	-16.400	s
1	Overboeking bijdrage veiligheidshuis (zie 612050/42011) en stijging variabele bijdrage uitvoeringskosten veiligheidshuis	16.400	s
1	2 stadswachten komen in vaste dienst, waardoor kostenpost detachering komt te vervallen	-25.500	s
4	Hogere kosten leerlingenvervoer bijz. basisonderwijs agv nieuwe aanbesteding	23.000	s
4	Hogere kosten leerlingenvervoer speciaal basisonderwijs agv nieuwe aanbesteding	77.000	s
5	Indexatie bedragen subsidie openbaar bibliotheekwerk	13.624	s
5	Ivm hogere kosten voor het maaien van gezons het onderhoudsbudget structureel verhogen	15.000	s
5	Groeiplaatsverbetering twee monumentale linden	11.100	i
5	Door de uitbreiding an het areaal groen komt er steeds meer groenafval.	10.000	s
6	Stelpost langdurigheidstoeslag wegens verlaging van de baten in het kader van de specifieke uitkering en overheveling van die baten naar algemene uitkering	-45.000	s
6	Overboeking langdurigheidstoeslag van budget inkomensdeel WWB (661030/42604) naar minimabeleid (661410/42604) omdat dit m.i.v. 1-1-09 gefinancierd wordt via de algemene uitkering	-45.000	s
6	Verwachte toename normuitkeringen WWB ivm de economische omstandigheden	202.965	s
6	Rijksbudget inkomensdeel WWB is bekend. Budget WWB aanvullingen 65 plussers bijramen	54.460	s
6	Toename onderzoeken ivm meer beroepen op uitkeringen BBZ door zelfstandingen	13.482	s
6	Door de economische recessie zal door zelfstandingen veel meer een beroep gedaan worden op financiële ondersteuning (bijstandsuitkeringen BBZ)	35.000	i
6	Door de economische recessie zal door zelfstandingen veel meer een beroep gedaan worden op financiële ondersteuning bijv voor tijdelijke ondersteuning van in principe levensvatbare bedrijven	260.000	i
6	Bijraming bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen sociale werkvoorziening obv verhoging taakstelling	341.767	s
6	In 2009 wordt werkdeelgeld WWB vrijgemaakt voor gerichte arbeidsmarktbenadering door een medewerker van de gemeente.	46.000	i
6	Afname rijksmiddelen leidt tot bijramen budget reïntegratiediensten en projecten Werkdeel WWB.	368.375	s
6	Afname WIW-banen door natuurlijk verloop	-50.000	s
6	Obv historische gegevens uitkeringen IOAW aframen	-11.181	s
6	Obv historische gegevens uitkeringen IOAZ aframen	-22.500	s
6	Overboeking budget 661030/42604 naar 661410/42604 omdat dit m.i.v. 1-1-09 in de algemene uitkering is opgenomen	45.000	s
6	Bijraming budget coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg omdat Radius een hoger kostendekkend tarief hanteert.	44.241	s
6	Inburgering educatie bijramen wegens vrijval balanspost "vooruit ontvangen specifieke uitkeringen"	935.104	s
6	Stelpost hulp bij huishouden a.g.v. extra middelen integratie-uitkering Wmo structureel aframen	-131.705	s
6	Voor de inning van een eigen bijdrage door het CAK en dienstverlening aan houders van een persoonsgebonden budget door de SVB dient vanaf 2009 structureel een bedrag geraamd te worden	10.300	s
6	Voor medische advisering dient vanaf 2009 structureel een bedrag geraamd te worden	25.000	s
6	Agv verschuiving van naturazorg naar persoonsgebondenbudget kan budget naturazorg structureel worden afgeraamd. Incidenteel in 2009 extra € 300.000 aframen agv lagere tarieven huishoudelijke zorg.	-408.948	s
6	Agv verschuiving van naturazorg naar persoonsgebondenbudget structureel bijramen bij netto persoonsgebonden budget	100.000	s
6	Bedrag van rijksmiddelen in 2008 ten onrechte verwerkt in het rekeningresultaat. Voor de uitvoering van project Buurt Onderwijs en Sport in 2009 e.v. jaren dit bedrag bijramen vanuit de algemene reserves	21.623	i
7	Verlaging gemeentelijke bijdrage gemeenschappelijke regeling ambulancevoorziening n.a.v. hogere door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgestelde vergoeding	-26.607	s

7	Bijramen subsidie openbare gezondheidszorg ivm diverse projecten	33.836	s
7	Overboeking budget van 671410/42655 naar 671410/42003	-13.890	s
7	Project BDU-CJG	127.393	s
7	In werking treden garantieprijs oud papier noodzaak structurele verhoging budget	40.000	s
7	Storting voordeel in de voorziening afvlakking tarieven reiniging	19.470	s
7	Lagere detacheringskosten stadswachten	-19.470	s
7	Voor de uitvoering van de klimaatprojecten waarvoor subsidie is aangevraagd i.h.k.v. SLOK is budget nodig. Zie baten	-43.000	s
7	Uitvoering projecten klimaatbeleid	15.300	s
8	Toekennen vergoeding planschadeprocedures	32.000	i
8	Uitvoering project wijktoneel	40.660	i
8	Uitvoering project vernieuwd sociaal wijkbeheer	78.868	i
8	Uitvoering projecten in De Valuwe	48.670	i
8	Opleiding en implementatie wet Wabo	34.000	i
9	Diverse mutaties stelposten	-905.100	s
9	samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	44.470	s
9	Vernieuwing stagebeleid	10.000	s
9	Extra opleidingskosten nieuwe medewerkers	20.000	i
9	Hoger aantal vacature-advertenties	50.000	i
9	Uitvoeren Pago's in 2009	11.500	i
9	Loopbaanbegeleiding en ontwikkeling	10.000	s
9	Externe advisering ivm personele aangelegenheden	10.000	i
9	samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	90.497	s
9	samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	21.500	i
9	Aanschaf extra abonnementen	12.950	s
9	Doorrekening salariskosten kostenplaatsen	774.386	s
Baten (=nadeel)			
0	Verhoging legestarieven ter verbetering van de kostendekking	10.000	s
0	Liquidatie gemeenschappelijke regeling IZA	223.276	i
2	Daling heffingen agv 1e twee uur gratis parkeren parkeergarage.	-21.000	s
2	Ondanks hogere proces-verbaal vergoeding justitie is bijdrage door Rijk te hoog ingeschat	-14.250	s
2	Extra opbrengst doorvaartrechten ontzander Kraayenbergse Plassen	25.000	s
4	Verhuur schoolgebouw Mgr. Zwijssenstraat	10.000	s
4	Geen rijksbijdrage zwemonderwijs De Wingerd	-14.006	s
6	Aframing bijdrage Rijk inkomensdeel WWB (vast budget 65 min) o.g.v. historische gegevens	-288.883	s
6	Bijraming bijdrage Rijk inkomensdeel WWB (vast budget 65 plus) o.g.v. historische gegevens	74.166	s
6	Rijkssubsidie uitkeringen BBZ (declaratiedeel) bijramen o.b.v. meest recente ervaringscijfers	243.884	s
6	Jaarlijkse herziening rijksbijdrage sociale werkvoorziening	346.970	s
6	Jaarlijkse herziening rijksbijdrage werkdeel WWB en vrijval balanspost "vooruitontv specifieke uitkeringen"	357.375	s
6	Rijkssubsidie uitkering IOAZ afgestemd o.b.v. historische gegevens	-14.888	s
6	Jaarlijkse vaststelling rijksbijdrage inburgering en vrijval balanspost "vooruitontvangen specifieke uitkeringen"	935.544	s
6	Daling baten agv de invoering van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten	-100.000	s
7	Terugontvangen bijdrage gemeenschappelijke regelingen Ambulancevervoer	62.037	i
7	Rijksbijdragen BDU-CJG 2008 niet volledig uitgegeven, derhalve bijramen in 2009	48.810	s
7	Provinciale subsidies Centrum Jeugd en Gezin	78.583	s
7	Daling oud papierprijs	-20.000	s
7	Incidentele aanwending voorziening "afvlakking tarieven reinigingsheffingen"	115.000	i
7	Aanwending voorziening "afvlakking tarieven reinigingsheffing" ivm daling oud papierprijs	60.000	s
7	Lagere aanwending voorziening "rationeel rioolbeheer"	-48.000	s
7	Subsidie provincie voor de uitvoering van de Externe Veiligheid	25.000	i
7	Aframen rijkssubsidie klimaatbeleid	-26.790	s
7	Minder baten afvalstoffenheffing agv daling tarieven	-112.000	i
7	Inflatie tarieven rioolrecht	27.000	s
7	Inflatie tarieven rioolrecht	14.000	s
8	Uitvoering project wijktoneel in 2009	40.660	i
8	Uitvoering project "vernieuwd sociaal wijkbeheer"	78.868	i
8	Uitvoering projecten in de Valuwe	48.670	i
8	Daling gemeentelages nieuw- en verbouwplannen a.g.v. kredietcrisis	-100.000	s
9	Lagere algemene uitkering gemeentefonds	-123.172	s

9	Het Rijk heeft vanaf 2009 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de WMO	80.147	s
9	Diverse mutaties taakstellingen	-131.000	s
9	Salariskosten tijdelijke formatieuitbreiding doorontwikkeling organisatie die betrekking hebben op projecten binnen de BGE	121.400	s
9	Agv samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	250.000	s
9	Vergissing afronding OZB-aanslagen 2009 t.l.v. rekeningsresultaat 2009 en verhoging tarieven eigenarenbelasting/doorwerking accres	-44.000	s
9	Vergoeding van ROC salariskosten leerplichtambtenaar	47.757	s

Nieuw beleid; exploitatie	81N
---------------------------	-----

Sinds het begin van dit jaar zien we ons geconfronteerd met een aantal ontwikkelingen die leiden tot een extra last. Deze zijn onontkoombaar; of omdat ze buiten onze invloedssfeer liggen of omdat ze voortvloeien uit eerder gemaakte afspraken. Het betreft in hoofdlijnen de volgende zaken:

Het Verdihuis voor maatschappelijke (nood)opvang kampt met een tekort dat wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten: een nadeel van 10.000 euro in 2009 (en 2010).

Door een aantal 'moeilijke gevallen' in onze gemeente moeten wij vaker milieucontroles uitvoeren naar aanleiding van klachten van (stank)overlast. Het RMB doet dat voor ons. De lasten nemen in 2009 toe met 30.000 euro. Omdat in 2009 een nieuwe milieuvergunning wordt afgegeven voor een belangrijk bedrijf in deze categorie is het nadeel incidenteel.

We gaan een regiomagazine uitgeven voor het Land van Cuijk en Maasduinen. De kosten daarvan bedragen voor Cuijk 7.500 euro per jaar, te beginnen in 2009.

In 2009 is onze bijdrage aan de vijfsterrenregio vastgesteld op 10.000 euro en op 12.500 euro voor 2010.

Tot slot voeren wij een nieuw klantherkenningssysteem in dat er voor moet zorgen dat het aantal mensen dat een beroep doet op inkomensondersteuning toeneemt. We doen dit in het kader van ons armoedebeleid. De lasten bedragen 20.000 euro structureel, te beginnen in 2009. Zie hiervoor ook de paragraaf over de economische crisis in de Inleiding.

Nieuw beleid; kapitaallasten	7N
------------------------------	----

Het betreft een investering in noodzakelijke automatisering voor WOZ/belastingen. Deze investering stond gepland voor 2010, maar is vanwege de samenwerking met Mill vervroegd naar 2009. De kapitaallasten bedragen 7.000 euro in 2009.

Aframen kredieten 2009 e.v.	62V
-----------------------------	-----

Door het opschonen van de openstaande investeringen vervallen de kapitaallasten van enkele investeringen. Bij deze Kadernota stellen wij u voor dit in een begrotingswijziging te gieten en deze vast te stellen (beslispunt 9).

Extra storting GIHP	150N
---------------------	------

Zie hiervoor de toelichting in de Inleiding.

Subtotaal Kadernota	296N
Dekkingsvoorstellen	70V
Saldo 2009 na vaststelling Kadernota 2010	226N

Na verwerking van de ontwikkelingen die sinds het vaststellen van de Begroting zijn opgetreden, ontstaat een tekort van 296.000 euro. Daar stellen we 70.000 euro dekking tegenover –BOS-geld uit bestaande Begroting en bijramen doorvaartrechten; zie hiervoor hoofdstuk 7- waardoor een geprognosticeerd tekort resteert van 226.000 euro. Wij stellen u voor dat tekort vooralsnog 'te parkeren' als voorlopig rekeningsresultaat 2009 en nader te betrekken bij het resultaat van de Najaarsnota 2009/Jaarrekening 2009.

6. Ontwikkelingen per programma

6.0 Programma 0 Bestuur

Het programma Bestuur omvat de verbetering van de interne en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en het ondersteunen van lokaal bestuur. Integriteit en kwaliteit staan hierbij voorop.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	572	557	557	557	555
	lasten	-4.098	-4.049	-4.048	-4.007	-4.014
	saldo	-3.526	-3.492	-3.491	-3.450	-3.459
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	181	-40	-40	-41	-40
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	0	-2	-6	-2	-6
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	0	0	0	0
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	0	0
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	181	-42	-46	-43	-46
	Totaal van het programma	-3.345	-3.534	-3.537	-3.493	-3.505

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Bedrag vaste raadsvergoeding is voor 2009 abusievelijk te hoog geraamd	-10.561	-4.785	-4.785	-4.785	-4.785
- Obv ervaringsgegevens deskundigheidsbevordering Raad en raadscommissies aframen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
- Ivm afspraken in arbeidsvoorwaardenakkoord bedrag voor salariskosten college B&W verhogen	48.680	63.697	63.697	63.697	63.697
- Afsluiten Ongevallenverzekering met Politiek Molest dekking	7.660	7.660	7.660	7.660	7.660
- Stelpost doorontwikkeling organisatie functioneel verantwoord. Zie ook 692230/00001	30.000				
- Aframing garantstelling kunstbaan	-10.000	0	0	0	0
- 3-jaarlijkse audit ogv GBA-wet				7.410	
- Diverse mee- en tegenvallers	3.270	-230	90	-550	-550
	64.049	61.342	61.662	68.432	61.022
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Verhoging legestarieven ter verbetering van de kostendekking	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
- Vergoeding ministerie BZK agv met goed gevolg afgesloten audit	100	0	0	6.500	0
- Verhoging legestarieven ter verbetering van de kostendekking	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
- Verhoging legestarieven en extra opbrengsten ivm introductie korte sobere huwelijksceremonie	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
- Liquidatie gemeenschappelijke regeling IZA	223.276				
- Diverse mee- en tegenvallers	350	350	350	350	350
	244.726	21.350	21.350	27.850	21.350

2. **Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013**

- Jeugdgemeenteraad		2.154	6.000	2.154	6.000	
Totaal verhoging lasten nieuw beleid		0	2.154	6.000	2.154	6.000

6.1 Programma 1 Veiligheid en Handhaving

Het programma Veiligheid en Handhaving omvat: het verbeteren van veiligheid, het verminderen van onveiligheidsgevoelens en het adequaat ingrijpen op een calamiteit. Het handhaven van alle regelgeving draagt daarnaast bij dat onveilige situaties kunnen worden vermeden.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	batens	105	105	105	105	105
	lasten	-1.701	-1.620	-1.603	-1.569	-1.565
	saldo	-1.596	-1.515	-1.498	-1.464	-1.460
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	33	32	32	32	32
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	-3	0	-6	0	0
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	-36	-47	-45	-44
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	0	0
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	30	-5	-21	-14	-12
	Totaal van het programma	-1.566	-1.520	-1.519	-1.478	-1.472

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Loonkostenstijging van 3% conform de begrotingsrichtlijnen	1.979	6.544	6.544	6.544	6.544
- Ivm gunstige aanbesteding wagenpark brandweer kan de verzekeringspremie structureel worden verlaagd	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300	-6.300
- A.g.v. loon- en prijsontwikkelingen dient de raming van de kosten aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Noord structureel verhoogd te worden. Tevens kosten aan veiligheidshuis tbv uitvoering nazorg aan ex-gedetineerde overboeken naar 614010/34215	-16.400	-11.830	-11.830	-11.830	-11.830
- Overboeking bijdrage veiligheidshuis (zie 612050/42011) en stijging variabele bijdrage uitvoeringskosten veiligheidshuis	16.400	18.110	18.110	18.110	18.110
- 2 stadswachten komen in vaste dienst, waardoor kostenpost detachering komt te vervallen	-25.500	-33.015	-33.015	-33.015	-33.015
- Diverse mee- en tegenvallers	2.120	-130	-130	-130	-130
	-27.701	-26.621	-26.621	-26.621	-26.621
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Vergoeding regionale inzet hulpverleningsvoertuig	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013					
- Uitvoering veiligheidsmonitor			6.300		
- Uitvoeringskosten Wet Bibob	2.850				
Totaal verhoging lasten nieuw beleid	2.850	0	6.300	0	0

3. **Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013**

- Straatwaterkanon 2010 € 3.500. Dekking uit de algemene reserve					
- Aanschaf materieel ivm district LvC. 2010 € 18.200	2.321	2.721	2.621	2.521	
- ladderwagen Cuijk 550 (aanvullend krediet) 2010 € 373.000	28.908	38.139	37.114	36.088	
- Ademluchttoestellen 2010 € 39.000	4.973	5.831	5.616	5.402	
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	0	36.202	46.691	45.351	44.011

6.2 Programma 2 Verkeer en Vervoer

Het programma Verkeer en Vervoer omvat het verhogen van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid door het nemen van fysieke maatregelen, voorlichting en educatie. Het omvat eveneens het beheren en in standhouden van alle openbare wegen zoals genoemd in het Burgerlijk Wetboek, bruggen, viaducten, bermen, alsmede de regulering van de aanleg van leidingen en het bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer en van de fiets.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	328	328	328	328	328
	lasten	-4.160	-3.708	-3.671	-3.627	-3.580
	saldo	-3.832	-3.380	-3.343	-3.299	-3.252
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	-13	12	12	12	12
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	0	0	0	0	0
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	-37	-46	-75	-85
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	45	45	45	45	-25
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	32	20	11	-18	-98
	Totaal van het programma	-3.800	-3.360	-3.332	-3.317	-3.350

Toelichting op mutaties in het programma

	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Budget calamiteitenonderhoud aframen omdat voor groeiplaatsverbetering bomen Heeswijkse Kampen een krediet geraamd is.		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
- Ivm strengere milieu-eisen extra borstelen. De eigen veegwagens kan dit niet aan.	6.000				
- Minder betaalautomaten ivm inperken betaald parkeren gebied	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
- Diverse mee- en tegenvallers	2.481	1.232	1.232	1.232	1.232
	3.481	-23.768	-23.768	-23.768	-23.768
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Daling heffingen agv 1e twee uur gratis parkeren parkeergarage.	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
- Daling opbrengst fiscalisering door minder aantal betaald parkeren plaatsen	-1.420	-5.695	-5.695	-5.695	-5.695
- Ondanks hogere proces-verbaal vergoeding justitie is bijdrage door Rijk te hoog ingeschat	-14.250	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
- Extra opbrengst doorvaartrechten ontzander Kraayenbergse Plassen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
- Diverse mee- en tegenvallers	1.905	1.905	1.905	1.905	1.585
	-9.765	-11.790	-11.790	-11.790	-12.110

3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013					
- Omvormen middengeleiders en verkeerdruppels. 2010 € 100.000	6.750	9.280	9.060	8.840	
- Implementatie kaartkoppeling DgDialog wegen. 2010 € 43.000	10.070	10.070	10.070	10.070	
- Opleidingskosten DgDialog. 2010 € 2.000. Dekking uit algemene reserve					
- Inrichting omgeving Mariakapel. 2010 € 30.000	2.025	2.784	2.718	2.652	
- Verbetering verkeersveiligheid Raamweg. 2010 € 175.000, subsidie prov 42,5% € 74.000	6.818	9.373	9.151	8.928	
- Aanpassing rotonde Cranenburghshekken. 2010 € 80.000, subsidie prov. 42,5% € 34.000	3.105	4.269	4.168	4.066	
- Aanpassing fietspad Beersebaan, Grotestraat en Hapsebaan. 2010 € 200.000, subsidie prov 42,5% € 115.000	7.763	10.672	10.419	10.166	
- Fietsstraat Jan van Cuijkstraat. 2012 € 750.000, subsidie prov 42,5% € 431.000			29.093	39.997	
- Inventarisatie wegmarkeringen. 2010 € 25.000. Dekking uit algemene reserve					
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	0	36.531	46.448	74.679	84.719
4. Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen					
- Bijraming doorvaartrechten o.b.v. ervaringsgegevens voorafgaande jaren	45.000	45.000	45.000	45.000	-25.000
	45.000	45.000	45.000	45.000	-25.000

6.3 Programma 3 Lokale Economie

Het programma Lokale Economie omvat het ontwikkelen van de lokale economie, het adviseren over economische ontwikkelingen en het revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	448	448	306	306	307
	lasten	-903	-908	-759	-750	-743
	saldo	-455	-460	-453	-444	-436
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	0	82	82	82	82
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	-18	-20	-8	-8	-8
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	0	0	0	0
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	25	25	25	25
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	-18	87	99	99	99
	Totaal van het programma	-473	-373	-354	-345	-337

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Project beeldenstorm 2025	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
- Diverse mee- en tegenvallers	1.550	1.810	1.810	1.810	1.810
	6550	6810	6810	6810	6810

Baten (- = verlaging van de baten)

- Verpachten perceel grond aan Tango		82.500	82.500	82.500	82.500
- Verhuur gebouw Kaneelstraat (Triangel)	6.244	6.244	6.244	6.244	6.244
	<u>6244</u>	<u>88744</u>	<u>88744</u>	<u>88744</u>	<u>88744</u>

2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013

- Bijdrage 5-sterrenregio		10.250	12.500		
- Regiomagazine Land van Cuijk en Maasduinen		7.500	7.500	7.500	7.500
Totaal verhoging lasten nieuw beleid		<u>17.750</u>	<u>20.000</u>	<u>7.500</u>	<u>7.500</u>

3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013

- Maatregelen bestrijding economische crisis 2009 € 550.000 en 2010 € 570.000. Dekking uit algemene reserve

4. Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen

- Herziening grondprijzen rest- en groenstroken		25.000	25.000	25.000	25.000
	0	<u>25.000</u>	<u>25.000</u>	<u>25.000</u>	<u>25.000</u>

6.4 Programma 4 Onderwijs en Kinderopvang

Het programma Onderwijs en Kinderopvang omvat de zorg voor onderwijshuisvesting, de leerplicht, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid, de kinderopvang, het stimuleren van educatieve projecten en het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	611	612	612	612	612
	lasten	-3.336	-3.291	-3.245	-3.210	-3.173
	saldo	-2.725	-2.679	-2.633	-2.598	-2.561
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	-122	-130	-130	-130	-130
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	0	0	0	0	0
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	0	0	0	0
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	0	0
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	-122	-130	-130	-130	-130
	Totaal van het programma	-2.847	-2.809	-2.763	-2.728	-2.691

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Toename schoonmaakkosten ivm verhuur 5 lokalen schoolgebouw Mgr. Zwijsenstraat	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
- Hogere kosten leerlingenvervoer bijz. basisonderwijs agv nieuwe aanbesteding	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
- Hogere kosten leerlingenvervoer speciaal basisonderwijs agv nieuwe aanbesteding	77.000	77.000	77.000	77.000	77.000
- Diverse mee- en tegenvallers	5.840	5.370	5.370	5.370	5.370
	<u>112840</u>	<u>112370</u>	<u>112370</u>	<u>112370</u>	<u>112370</u>

Baten (- = verlaging van de baten)

- Verhuur schoolgebouw Mgr. Zwijsenstraat	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
- Beeïndiging huur 4 semipermanente lokalen basisschool de Waai	-5.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
- Geen rijksbijdrage zwemonderwijs De Wingerd	-14.006	-14.006	-14.006	-14.006	-14.006
	<u>-9.006</u>	<u>-18.006</u>	<u>-18.006</u>	<u>-18.006</u>	<u>-18.006</u>

6.5 Programma 5 Cultuur, Recreatie en Sport

Het programma omvat het leveren van een bijdrage aan een aantrekkelijk en gezond leef- en verblijfsklimaat voor bewoners en bezoekers door middel van cultuur, recreatie en sport in de gemeente.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	891	688	564	558	257
	lasten	-6.555	-5.236	-5.213	-5.167	-5.099
	saldo	-5.664	-4.548	-4.649	-4.609	-4.842
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	-59	-45	-45	-45	-45
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	0	-3	-3	-503	-1.118
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	-90	-107	-103	-99
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	30	30
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	-59	-138	-155	-621	-1.232
	Totaal van het programma	-5.723	-4.686	-4.804	-5.230	-6.074

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Indexatie bedragen subsidie openbaar bibliotheekwerk	13.624	13.624	13.624	13.624	13.624
- Oprichting Cuijkse sportraad zal pas in de tweede helft van 2009 plaatsvinden	-5.000				
- Incidentele verhoging exploitatiesubsidie	5.766				
- Daling van gemeentelijke subsidie amateuristische kunstbeoefening ivm afname aantal verenigingen/leden	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
- Ivm hogere kosten voor het maaien van gezons het onderhoudsbudget structureel verhogen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
- Groeiplaatsverbetering twee monumentale lindes	11.100				
- Door de uitbreiding van het areaal groen komt er steeds meer groenafval.	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
- De controle van speeltoestellen wordt nu door eigen personeel uitgevoerd. Overboeken budget van 658010/34601 naar 658010/34300	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
- De controle van speeltoestellen wordt nu door eigen personeel uitgevoerd. Overboeken budget van 658010/34601 naar 658010/34300	-4.620	-4.620	-4.620	-4.620	-4.620
- Diverse mee- en tegenvallers	15.450	15.570	15.570	15.570	15.570
	<u>61.320</u>	<u>49.574</u>	<u>49.574</u>	<u>49.574</u>	<u>49.574</u>
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Nieuw huurcontract incl gas water elektra kantine De Stappert	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000

- Diverse mee- en tegenvallers	-4.516	-2.605	-2.605	-2.605	-2.605
	2.484	4.395	4.395	4.395	4.395
2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013					
- Stelpost Homburgcampus schouwborg			500.000		750.000
- Subsidie NK Maasheggenvlechten		3.000	3.000	3.000	3.000
- Stelpost onderhoud Kraaijenbergse Plassen					365.000
Totaal verhoging lasten nieuw beleid	0	3.000	3.000	503.000	1.118.000
3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013					
- Externe advieskosten verzelfstandiging de Stappert. 2009 € 25.000. Dekking uit algemene reserve					
- Verlengen ballenvanger Haps. 2010 € 5.500. Dekking uit algemene reserve					
- Duits Lijntje. 2010 € 5.000. Dekking uit algemene reserve					
- Duits Lijntje. 2011 € 5.000. Dekking uit algemene reserve					
- Agrarisch natuurbeheer. 2010 € 10.000. Dekking uit algemene reserve					
- Wandelpad, ommetjes Cuijk-Sint-Agatha. 2010 € 20.000. Subsidie prov 50% € 10.000		1.275	1.495	1.440	1.385
- Aanleg heggen en beheer en onderhoudsmaatregelen. 2010 € 5.000. Dekking uit algemene reserve					
- Extra paaiplaats visvijver Haps. 2010 € 10.000. Dekking uit algemene reserve					
- Egaliseren ijsbaan Haps. 2010 € 5.000. Dekking uit algemene reserve					
- Bomenbeheer. 2010 € 600.000					
- Fiets/wandelpad Maasheggen. 2010 € 150.000. Subsidie prov 50% € 75.000		76.500	89.700	86.400	83.100
- Aanleg fietspad. 2010 € 55.000. Subsidie prov 75% € 41.250		5.063	6.960	6.795	6.630
- Informatieborden. 2010 € 5.000. Dekking uit algemene reserve		928	1.276	1.246	1.216
- Recreatieve poort Bungelaar. 2010 € 1.000.000. Dekking uit algemene reserve					
- Recreatieve poort Bungelaar. 2009 € 50.000. Dekking uit algemene reserve					
- Fietsknooppuntensysteem 2010 € 3.000. Subsidie prov 50% € 1.500. Dekking uit algemene reserve					
- Wandelknooppuntensysteem 2010 € 100.000. Subsidie prov 50% € 50.000		6.375	7.475	7.200	6.925
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	0	90.141	106.906	103.081	99.256
4. Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen					
- Terugname stelpost inzet opbrengst OZB Schouwborg				30.000	30.000
	0	0	0	30.000	30.000

6.6 Programma 6 Werk, Inkomen en Zorg

Dit programmaonderdeel valt uiteen in twee onderdelen: individuele ondersteuning en persoonsoverstijgend beleid. Organisatorisch zijn de taken verdeeld over respectievelijk het cluster Werk, Inkomen en Zorg en het cluster Maatschappelijke Zaken, beide binnen de afdeling Welzijn.

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	11.958	11.958	11.956	11.906	11.906
	lasten	-19.566	-19.507	-19.495	-19.378	-19.363
	saldo	-7.608	-7.549	-7.539	-7.472	-7.457
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	-254	-804	-531	-531	-531
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	-30	-59	-49	-49	-49
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	0	0	0	0
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	0	0
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	-284	-863	-580	-580	-580
	Totaal van het programma	-7.892	-8.412	-8.119	-8.052	-8.037

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Stelpost langdurigheidstoelage wegens verlaging van de baten in het kader van de specifieke uitkering en overheveling van die baten naar algemene uitkering	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
- Overboeking langdurigheidstoelage van budget inkomensdeel WWB (661030/42604) naar minimabeleid (661410/42604) omdat dit m.i.v. 1-1-09 gefinancierd wordt via de algemene uitkering	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
- Verwachte toename normuitkeringen WWB ivm de economische omstandigheden	202.965	319.965	319.965	319.965	319.965
- Rijksbudget inkomensdeel WWB is bekend. Budget WWB aanvullingen 65 plussers bijramen	54.460	54.460	54.460	54.460	54.460
- Toename onderzoeken ivm meer beroepen op uitkeringen BBZ door zelfstandingen	13.482	13.482	13.482	13.482	13.482
- Door de economische recessie zal door zelfstandingen veel meer een beroep gedaan worden op financiële ondersteuning (bijstandsuitkeringen BBZ)	35.000	35.000			
- Door de economische recessie zal door zelfstandingen veel meer een beroep gedaan worden op financiële ondersteuning bijv voor tijdelijke ondersteuning van in principe levensvatbare bedrijven	260.000	260.000			
- Bijraming bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen sociale werkvoorziening obv verhoging taakstelling	341.767	341.767	341.767	341.767	341.767
- In 2009 wordt werkdeelgeld WWB vrijgemaakt voor gerichte arbeidsmarktbenadering door een medewerker van de gemeente.	46.000	0	0	0	0
- Afname rijksmiddelen leidt tot bijramen budget reïntegratiediensten en projecten Werkdeel WWB.	368.375	-38.180	-38.180	-38.180	-38.180
- Obv historische gegevens premie arbeidsinschakeling Werkdeel WWB aframen. Het betreft hier verstrekte premies bij bepaalde vormen van uitstroom uit de WWB	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
- Afname WIW-banen door natuurlijk verloop	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
- Obv historische gegevens uitkeringen IOAW aframen	-11.181	-11.181	-11.181	-11.181	-11.181
- Obv historische gegevens uitkeringen IOAZ aframen	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500
- Overboeking budget 661030/42604 naar 661410/42604 omdat dit m.i.v. 1-1-09 in de algemene uitkering is opgenomen	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000

- Bijraming budget coordinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg omdat Radius een hoger kostendekkend tarief hanteert.	44.241	44.241	44.241	44.241	44.241
- Stelpost "middelen inburgering" aframen t.g.v. externe advieskosten inburgering (34207)	-83.705	-109.900	-109.900	-89.300	-89.300
- Externe advieskosten inburgering bijramen t.l.v. stelpost middelen inburgering (662130/00001)	83.705	109.900	109.900	89.300	89.300
- Inburgering educatie bijramen wegens vrijval balanspost "vooruit ontvangen specifieke uitkeringen"	935.104	231.865	231.865	231.865	231.865
- Stelpost hulp bij huishouden a.g.v. extra middelen integratie-uitkering Wmo structureel aframen	-131.705	-131.705	-131.705	-131.705	-131.705
- Voor de inning van een eigen bijdrage door het CAK en dienstverlening aan houders van een persoonsgebonden budget door de SVB dient vanaf 2009 structureel een bedrag geraamd te worden	10.300	10.300	10.300	10.300	10.300
- Voor medische advisering dient vanaf 2009 structureel een bedrag geraamd te worden	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
- Tbv uitvoeringskosten Wmo dient structureel een bedrag bijgeaamd te worden	5.187	5.187	5.187	5.187	5.187
- Agv verschuiving van naturazorg naar persoonsgebondenbudget kan budget naturazorg structureel worden afgeraamd. Incidenteel in 2009 extra € 300.000 aframen agv lagere tarieven huishoudelijke zorg.	-408.948	-108.948	-108.948	-108.948	-108.948
- Agv verschuiving van naturazorg naar persoonsgebondenbudget structureel bijramen bij netto persoonsgebonden budget	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
- Bedrag van rijksmiddelen in 2008 ten onrechte verwerkt in het rekeningresultaat. Voor de uitvoering van project Buurt Onderwijs en Sport in 2009 e.v. jaren dit bedrag bijramen vanuit de algemene reserves	21.623				
- Ivm wijzigen vorm van bekostigen collectief vervoer door provincie kan budget structureel afgeraamd worden		-24.356	-24.356	-24.356	-24.356
- Diverse mee- en tegenvallers	712	2.170	2.170	2.170	2.170
	1.787.882	1.004.567	709.567	709.567	709.567
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Aframing bijdrage Rijk inkomensdeel WWB (vast budget 65 min) o.g.v. historische gegevens	-288.883	-449.212	-249.212	-249.212	-249.212
- Bijraming bijdrage Rijk inkomensdeel WWB (vast budget 65 plus) o.g.v. historische gegevens	74.166	56.931	56.931	56.931	56.931
- Rijkssubsidie uitkeringen BBZ (declaratiedeel) bijramen o.b.v. meest recente ervaringscijfers	243.884	243.884	22.634	22.634	22.634
- Jaarlijkse herziening rijksbijdrage sociale werkvoorziening	346.970	346.970	346.970	346.970	346.970
- Jaarlijkse herziening rijksbijdrage werkdeel WWB en vrijval balanspost "vooruitontv specifieke uitkeringen"	357.375	-95.180	-95.180	-95.180	-95.180
- Rijkssubsidie uitkering IOAW afgestemd op meest recente ervaringscijfers voor aantal en kostprijs van uitkeringen	-8.388	-8.388	-8.388	-8.388	-8.388
- Rijkssubsidie uitkering IOAZ afgestemd o.b.v. historische gegevens	-14.888	-14.888	-14.888	-14.888	-14.888
- Rijksbijdrage uitkering IOAZ (vast budget) wordt jaarlijks vastgesteld o.b.v. historische gegevens	-7.858	-7.858	-7.858	-7.858	-7.858
- Rijksvergoeding voor ZZA plaatsingen en COW is komen te vervallen	-5.900	-5.900	-5.900	-5.900	-5.900
- Jaarlijkse vaststelling rijksbijdrage inburgering en vrijval balanspost "vooruitontv specifieke uitkeringen"	935.544	232.305	232.305	232.305	232.305
- Daling baten agv de invoering van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
- Diverse mee- en tegenvallers	1.426	1.426	1.426	1.426	1.426
	1.533.448	200.090	178.840	178.840	178.840

2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013

- Externe advieskosten voor aanvraag, uitvoering en verantwoording Uitstroombegroting ESF	0	50.000	0	0	0
- Kosten uitstroombegroting uitstroombegroting ESF	0	300.000	0	0	0
- Europese subsidie Uitstroombegroting ESF	0	-150.000	0	0	0
- Uitkering gemeentelijke reserve IBN tbv Uitstroombegroting ESF	0	-200.000	0	0	0
- Werkbudget t.b.v op te richten Platform Ketenoverleg armoedebestrijding deelnemers aan periodieke bijeenkomsten	0	3.000	3.000	3.000	3.000
- Verdubbeling aantal personen /aanvragen uit het decalatiefonds door toepassen van een nieuw klantherkenningssysteem	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
- Subsidie Verdihuis voor noodhuisvesting	10.050	10.050			
- Uitbreiding uren ouderenwerkers Radius		25.946	25.946	25.946	25.946
Totaal verhoging lasten nieuw beleid		30.050	58.996	48.946	48.946

3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013

- Kredietverhoging integraal dorpsontwikkelingsplan Beers. 2009 € 20.000. 50% bijdrage provincie € 10.000. Dekking uit algemene reserve					
- Krediet integraal Dorpsontwikkelingsplan Haps. 2010 € 40.000. 50% bijdrage provincie € 20.000. Dekking uit algemene reserve					
- Evaluatieonderzoek peuterspeelzaalwerk 2007-2010. 2010 € 25.000. Dekking uit algemene reserve					
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen		0	0	0	0

6.7 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Het programma Volksgezondheid en Milieu omvat:

- *Behoud en verbetering van de volksgezondheid en het wegwerken van gezondheidsverschillen tussen groepen van de bevolking.*
- *Het beheren van begraafplaatsen en het uitvoeren van de verplichte taak ingevolge de Wet op lijkbezorging.*
- *Het aanleggen en beheren van het rioleringsstelsel.*
- *Zorgdragen voor een verbetering van de leefomgeving en streven naar duurzaamheid.*

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	4.360	4.107	4.119	3.594	3.579
	lasten	-5.974	-5.565	-5.599	-4.997	-4.992
	saldo	-1.614	-1.458	-1.480	-1.403	-1.413
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	101	-46	-32	-35	-35
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	-30	-45	-45	-45	-45
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	0	0	0	0
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	25	25	25	25	25
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	96	-66	-52	-55	-55
	Totaal van het programma	-1.518	-1.524	-1.532	-1.458	-1.468

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Verlaging gemeentelijke bijdrage gemeenschappelijke regeling ambulancevoorziening n.a.v. hogere door de Nederlandse Zorgautoriteit vastgestelde vergoeding	-26.607	-27.288	-28.013	-28.494	-29.463
- Bijramen subsidie openbare gezondheidszorg ivm diverse projecten	33.836	35.423	35.423	35.423	35.423
- Raad heeft ingestemd met de door GGD aangegeven extra verhoging van de inwonerbijdrage openbare gezondheidszorg		10.061	10.061	10.061	10.061
- Overboeking budget van 671410/42655 naar 671410/42003	-13.890	-13.890	-13.890	-13.890	-13.890
- Verhoogde rijksbijdrage voor Centrum Jeugd en Gezin	9.209	9.209	9.209	0	0
- Overboeking budget van 671510/0001 naar 671510/42011	-15.400	-23.100	-30.800	-30.800	-30.800
- Overboeking budget van 671510/0001 naar 671510/42011 en verhoging inwonerbijdrage inz invoering Elektronisch Kinddossier	15.400	34.768	42.468	42.468	30.800
- Project BDU-CJG	127.393	78.877	80.107	0	0
- In werking treden garantieprijs oud papier noodzaak structurele verhoging budget	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
- Stijging prijs afvalinzameling per inwoner		38.500	38.500	38.500	38.500
- Storing voordeel in de voorziening afvlakking tarieven reiniging	19.470	19.734	19.734	19.734	19.734
- Lagere detacheringskosten stadswachten	-19.470	-19.734	-19.734	-19.734	-19.734
- Steeds meer rioolpompen worden voorzien van een telefoonsysteem voor storingen	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
- Voor de uitvoering van de klimaatprojecten waarvoor subsidie is aangevraagd i.h.k.v. SLOK is budget nodig.	-7.500				
- Hogere controle/handhavingskosten milieu en klimaatprojecten subsidie SLOK	-7.800	7.760	7.760	7.760	7.760
- Opstellen rapportage luchtkwaliteit en geluidsmetingen evenementen		5.000	5.000	5.000	5.000
- Voor de uitvoering van de klimaatprojecten waarvoor subsidie is aangevraagd i.h.k.v. SLOK is budget nodig. Zie baten	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
- Uitvoering projecten klimaatbeleid	15.300	11.750	1.500	1.500	1.500
- Diverse mee- en tegenvallers	1.170	14.380	10.880	14.380	10.880
	133.611	183.950	170.705	84.408	68.271
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Terugontvangen bijdrage gemeenschappelijke regelingen Ambulancevervoer	62.037				
- Alleen onze gemeente neemt deel aan euregioproject "Gesunde Kinder und gesunde Kommunen", hierdoor vervalt de bijdrage van de andere gemeenten Land van Cuijk	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
- Verhoging rijksbijdrage Brede Doeluitkering Centrum Jeugd en Gezin	9.209	9.209	9.209	0	0
- Rijksbijdragen BDU-CJG 2008 niet volledig uitgegeven, derhalve bijramen in 2009	48.810	4.624	5.854	0	0
- Provinciale subsidies Centrum Jeugd en Gezin	78.583	74.253	74.253	0	0
- Daling oud papierprijs	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
- Incidentele aanwending voorziening "afvlakking tarieven reinigingsheffingen"	115.000				
- Aanwending voorziening "afvlakking tarieven reinigingsheffing" ivm daling oud papierprijs	60.000	98.500	98.500	98.500	98.500
- Aanwending voorziening "rationeel rioolbeheer" ivm stijging kosten telefonie bij storingen rioolpompen	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500

- Lagere aanwending voorziening "rationeel rioolbeheer"	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
- Subsidie provincie voor de uitvoering van de Externe Veiligheid	25.000				
- Aframen rijkssubsidie klimaatbeleid	-26.790	-26.790	-26.790	-26.790	-43.000
- Minder baten afvalstoffenheffing agv daling tarieven	-112.000				
- Inflatie tarieven rioolrecht	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
- Diverse mee- en tegenvallers	-3.000	90	90	90	90
	234.849	137.886	139.116	49.800	33.590
2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013					
- Stijging subsidie jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen		30.000	30.000	30.000	30.000
- Externe advisering	30.000				
- Subsidieregeling energiebesparende maatregelen		15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal verhoging lasten nieuw beleid	30.000	45.000	45.000	45.000	45.000
3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013					
- Omzetten Stramis 2010 € 10.000. Dekking uit algemene reserve					
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	0	0	0	0	0
4. Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen					
- Inzet BOS-middelen afdekking kosten i.h.k.v. Nationaal Actieplan Sport en Bewegen	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

6.8 Programma 8 Bouwen en Wonen

Het programma Bouwen en Wonen omvat het ontwikkelen van ruimtelijk- en volkshuisvestingsbeleid, het realiseren van woningbouwlocaties en het zorgdragen voor een adequate woningvoorraad.

Bedrag * € 1.000

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	11.958	11.939	11.935	11.931	11.931
	lasten	-12.926	-12.639	-12.608	-12.597	-12.592
	saldo	-968	-700	-673	-666	-661
Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	-173	-91	29	29	29
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	0	-4	-4	-4	-4
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	0	-9	-9	-9	-9
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	0	0	0	0
	Totaal aan voorstellen kadernota 2009	-173	-104	16	16	16
	Totaal van het programma	-1.141	-804	-657	-650	-645

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Toekennen vergoeding planschadeprocedures	32.000				
- Uitvoering project wijktoeneel	40.660	0	0	0	0
- Uitvoering project vernieuwd sociaal wijkbeheer	78.868	0	0	0	0

- Uitvoering projecten in De Valuwe	48.670	0	0	0	0
- Afgelopen jaren aanzienlijk lagere advertentiekosten vergunningen. Structurele aframing budget		-6.130	-6.130	-6.130	-6.130
- Opleiding en implementatie wet Wabo	34.000				
- Diverse mee- en tegenvallers	-2.486	2.911	2.911	2.911	2.911
	231712	-3219	-3219	-3219	-3219

Baten (- = verlaging van de baten)

- Minder gemeenteleges a.g.v. beperkt aantal verzoeken verlenen van vrijstellingen	-4.400	-4.400	-4.400	-4.400	-4.400
- Minder verzoeken verhaalbare kosten actualisering bestemmingsplan stedelijk gebied	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300	-5.300
- Uitvoering project wijktooneel in 2009	40.660	0	0	0	0
- Uitvoering project "vernieuwd sociaal wijkbeheer"	78.868	0	0	0	0
- Uitvoering projecten in de Valuwe	48.670	0	0	0	0
- 50% van de salariskosten wijkmeester De Valuwe wordt door Mooiland Maasland vergoed.	235	15.080	15.080	15.080	15.080
- Daling gemeenteleges nieuw- en verbouwplannen a.g.v. kredietcrisis	-100.000	-100.000	20.000	20.000	20.000
	58.733	-94.620	25.380	25.380	25.380

2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013

- Onderhoudskosten software pda's		3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal verhoging lasten nieuw beleid	0	3.800	3.800	3.800	3.800

3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013

- Procesbeschrijving stedelijke ontwikkeling 2009 € 15.000. Dekking uit algemene reserve					
- Reconstructie buitengebied 2010 kleinere projecten 2010 € 30.000. Dekking uit algemene reserve					
- Reconstructie buitengebied 2010 bedrijfsverplaatsing 2010 € 25.000. Dekking uit algemene reserve					
- Aanschaf software Wabo 2010 € 25.000		5.854	5.854	5.854	5.854
- Aanschaf pda's 2010 € 14.000		3.278	3.278	3.278	3.278
- Woningbouwplanning- en programmering 2010 € 50.000. Dekking uit algemene reserve					
- Bestemmingsplan buitengebied Cuijk 2009. 2009 € 80.000. Dekking uit algemene reserve					
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	0	9.132	9.132	9.132	9.132

6.9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen / Interne bedrijfsvoering

Dit onderdeel van de programmabegroting omvat, naast de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, de belangrijkste gemeentelijke belastingen waaronder de Onroerende zaakbelasting (OZB). De Rioolrechten en de Reinigingsheffingen zijn onder Programma 7 – Volksgezondheid en Milieu – opgenomen.

De uitvoering van de programma's 0 tot en met 8 wordt in belangrijke mate mogelijk gemaakt vanuit de dekkingsparagraaf Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

Een groot deel van dit hoofdstuk is beperkt beïnvloedbaar. Te denken valt daarbij aan de Algemene Uitkering Gemeentefonds (die gebaseerd is op een wettelijk kader), de specifieke uitkeringen en de onroerende zaakbelasting (OZB).

Uitgangspunt: Begr.saldo t/m raad van mrt 2009		Bedrag * € 1.000				
		2009	2010	2011	2012	2013
	baten	33.504	31.108	30.895	31.298	31.709
	lasten	-5.516	-5.327	-5.136	-5.893	-6.168
	saldo	27.988	25.781	25.759	25.405	25.541

Nr.	Omschrijving					
1	Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013	47	-351	-338	-441	-465
2	Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013	-150	-458	-558	-633	-633
3	Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013	-7	-12	-12	-12	-12
4	Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen	0	2.452	2.418	2.485	2.601
5	Saldi meerjarenbegroting 2009-2013	140	46	-1	629	739
Totaal aan voorstellen kadernota 2009		30	1.677	1.509	2.027	2.230
Totaal van het programma		28.018	27.458	27.268	27.432	27.771

Toelichting op mutaties in het programma

	2009	2010	2011	2012	2013
	€	€	€	€	€
1. Ontwikkelingen exploitatiebegroting 2009-2013					
Lasten (- = verlaging van de lasten)					
- Diverse mutaties stelposten	-905.100	-730.100	-730.100	-730.100	-663.450
- Voordelig budgettair effect actualisatie vervangings- en uitbreidingsinvesteringen 2010-2013		-19.476	-39.284	-70.066	-143.172
- samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	156.467	134.967	134.967	134.967	134.967
- Vernieuwing stagebeleid	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
- Extra opleidingskosten nieuwe medewerkers	20.000				
- Hoger aantal vacature-advertenties	50.000	15.000	15.000	15.000	15.000
- Uitvoeren Pago's in 2009	11.500				
- Creëren van een afdelingsbudget voor bijzondere gelegenheden	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
- Extra gratificaties (ambtsjubilea) 2010		35.000			
- Loopbaanbegeleiding en ontwikkeling	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
- Externe advisering ivm personele aangelegenheden	10.000				
- Aanschaf nieuwe bedrijfskleding en vaker vervangen ivm veiligheidseisen	5.000	3.000	3.000	3.000	3.000
- Aanschaf extra abonnementen	12.950	12.950	12.950	12.950	12.950
- Doorrekening salariskosten kostenplaatsen	774.386	1.067.097	1.067.097	1.067.097	1.067.097
- Diverse mee- en tegenvallers	6.075	4.904	4.904	4.904	4.904
	166.278	548.342	493.534	462.752	456.296
Baten (- = verlaging van de baten)					
- Lagere dividenduitkering agv daling nettowinst BNG en voor 2009 incidentele meeropbrengst dividenduitkering Essent	-3.600	-10.600	-10.600	-10.600	-10.600
- Lagere algemene uitkering gemeentefonds	-123.172	-109.941	-253.599	-460.474	-547.810
- Het Rijk heeft vanaf 2009 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de WMO	80.147	80.147	80.147	80.147	80.147
- Diverse mutaties taakstellingen	-131.000	-235.540	-102.440	-22.710	-22.710
- Salariskosten tijdelijke formatieuitbreiding doorontwikkeling organisatie die betrekking hebben op projecten binnen de BGE	121.400	121.400	121.400	121.400	121.400
- Agv samenwerkingsovereenkomst belastingen tussen gemeente Mill en St. Hubert en Cuijk	255.440	255.440	255.440	255.440	255.440
- Vergissing afronding OZB-aanslagen 2009 t.l.v. rekeningsresultaat 2009 en derving ozb gebruikersbelasting wegens leegstand	-6.000	-10.500	-10.000	15.500	32.000
- Vergissing afronding OZB-aanslagen 2009 t.l.v. rekeningsresultaat 2009 en verhoging tarieven eigenarenbelasting/doorwerking accres	-44.000	63.000	63.000	63.000	136.000

- Na raming hondenbelasting 2009 zijn in verhouding veel honden afgemeld en minder honden aangemeld dan verwacht	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
- Aanwending reserve GIHP agv stijging verzekeringspremie en gemeentelijke belastingen	3.340	5.870	5.870	5.870	5.870
- Aanwending reserve GIHP a.g.v. toename huisvestingslasten onderwijs	7.250	13.250	13.250	13.250	13.250
- Lagere inzet egalisatie BTW		-32.200	-64.400	-96.600	-128.800
- Loonkostensubsidie ivm 2 stadswachten in vaste dienst	7.700	11.500	11.500	11.500	11.500
- Vergoeding van ROC salariskosten leerplichtambtenaar	47.757	47.757	47.757	47.757	47.757
	<u>213.262</u>	<u>197.583</u>	<u>155.325</u>	<u>21.480</u>	<u>-8.556</u>
2. Nieuw beleid exploitatiebegroting 2009-2013					
- Stelpost "formatie-uitbreiding nieuwe taken"		58.000	58.000	58.000	58.000
- Stelpost accommodatiebeleid		100.000	200.000	275.000	275.000
- Storting in de reserve GIHP	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
- Herziening wervings- en selectiebeleid t/m 2013		50.000	50.000	50.000	50.000
- Stelpost harmonisatie arbeidsvoorwaarden LvC		100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal verhoging lasten nieuw beleid		<u>150.000</u>	<u>458.000</u>	<u>558.000</u>	<u>633.000</u>
3. Uitbreidings- en vervangingsinvesteringen nieuw 2009-2013					
- Automatiseringssmodules van WOZ-processen 2009 € 30.000	7.025	7.025	7.025	7.025	7.025
- Deskundigheidsbevordering personeel. Alleen 2010. 2010 € 100.000. Dekking uit algemene reserve					
- Vervanging kloksysteem 2010 € 10.000. Dekking uit algemene reserve					
- Doorontwikkeling organisatie 2009 € 150.000. Dekking uit algemene reserve					
- Doorontwikkeling organisatie 2010 € 30.000. Dekking uit algemene reserve					
- Seniorenbeleid 2009 € 75.000. Dekking uit algemene reserve					
- Seniorenbeleid 2010 € 120.000. Dekking uit algemene reserve					
- Project AO/IC 2009 € 30.000. Dekking uit algemene reserve					
- Digitalisering facturen 2010 € 20.800		4.871	4.871	4.871	4.871
- Ophogen krediet ivm aanschaf kassa 2009 € 4.000. Dekking uit algemene reserve					
Totaal verhoging kapitaallasten uitbr- en verv.investeringen	<u>7.025</u>	<u>11.896</u>	<u>11.896</u>	<u>11.896</u>	<u>11.896</u>
4. Bezuinigings-/dekkingsvoorstellen					
- Extra verhoging OZB jaarlijks met 1% besluit raad 6 nov. 2008 - reeds verwerkt in de lopende exploitatie		25.000	50.000	75.000	100.000
- Extra verhoging OZB jaarlijks met 1% besluit raad 6 nov. 2008		5.000	10.000	15.000	20.000
- Afschaffing bespaarde rente		1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000
- Doelmatigheidsvoordeel samenwerking Land van Cuijk		300.000	400.000	550.000	700.000
- Taakstelling organisatie		200.000	100.000	100.000	100.000
- Extra rijksmiddelen 2010 en 2011 crisisbestrijding		50.000	50.000		
- Daling energieprijzen/inkoopvoordeel		35.000	35.000	35.000	35.000
- Doorrekening lasten BOA's controle en handhaving middels tijdschrijven		20.000	20.000	20.000	20.000
- Verlaging stelpost onvoorzien o.b.v. ervaringsgegevens voorgaande jaren		30.000	30.000	30.000	30.000
- Jaarlijkse taakstelling van € 113.500 naar € 50.000		-63.500	-127.000	-190.500	-254.000
- Taakstelling bezuinigingen		100.000	100.000	100.000	100.000
	<u>0</u>	<u>2.451.500</u>	<u>2.418.000</u>	<u>2.484.500</u>	<u>2.601.000</u>

7. De meerjarenraming 2010-2013; Bezuinigingen/dekkingsvoorstellen

Als u besluit tot het vaststellen van alle ontwikkelingen, plannen en ambities die in deze Kadernota staan opgenomen dan ontstaat een fors tekort in de meerjarenraming. In dit hoofdstuk doen we u een aantal dekkingsvoorstellen om dat tekort weg te werken. Die voorstellen staan opgenomen in een tabel en worden daaronder toegelicht.

Bedragen x 1.000 euro; V=voordeel; N is nadeel;	2010	2011	2012	2013
Subtotaal Kadernota 2010 ; zie pagina 16	2.111N	1.863N	1.927N	2.464N
Boventrendmatige groei OZB	30V	60V	90V	120V
Afschaffen bespaarde rente	1.750V	1.750V	1.750V	1.750V
Doelmatigheidsvoordeel SLvC	300V	400V	550V	700V
Motie VVD: verhoging OZB voor schouwburg	-	-	30V	30V
Bijraming doorvaartrechten	45V	45V	45V	25N
Daling energieprijzen/inkoopvoordeel	35V	35V	35V	35V
Onvoorzien vaststellen op 100.000 euro per jaar	30V	30V	30V	30V
BOS-geld deels uit bestaande Begroting	25V	25V	25V	25V
Herzien verkoopprijzen rest- en groenstroken	25V	25V	25V	25V
Lasten BOA's tlv Voorziening	20V	20V	20V	20V
Rijksmiddelen crisisbestrijding	50V	50V	-	-
Taakstelling organisatie	200V	100V	100V	100V
Taakstellende bezuiniging	100V	100V	100V	100V
Verminderen taakstelling tot 50.000 euro	64N	127N	191N	254N
Saldo Kadernota 2010	435V	650V	682V	192V

Boventrendmatige groei OZB	30V	60V	90V	120V
----------------------------	-----	-----	-----	------

Vorig jaar bij de begrotingsbehandeling heeft ons college voorgesteld de OZB vijf jaar op rij met één procent extra te verhogen om dekking te vinden voor ons accommodatiebeleid. In afwachting van dat beleid heeft uw raad toen besloten vooralsnog alleen in 2009 de OZB extra te verhogen. Nu het accommodatiebeleid in de steigers wordt gezet, wordt duidelijk dat de kosten hiervan ver uitstijgen boven de verwachte 150.000 euro structureel; alleen al het noodzakelijke kost 275.000 euro structureel. Het is ons gelukt die kosten in de meerjarenraming te verwerken, maar dan is het wel nodig de genoemde OZB-verhoging daadwerkelijk door te voeren. Dat stellen wij u hier voor. Zie ook de Inleiding over het accommodatiebeleid en de lastenverzwaring.

Afschaffen bespaarde rente	1.750V	1.750V	1.750V	1.750V
----------------------------	--------	--------	--------	--------

Kortheidshalve verwijzen wij u hier naar de Nota reserves en voorzieningen waarin wij u voorstellen niet langer bespaarde rente toe te voegen aan onze reserves. De last die nu nog in onze Begroting zit, kan daarmee komen te vervallen. Dat levert een structureel voordeel in de exploitatie op van 1.750.000 euro.

Doelmatigheidsvoordeel SLvC	300V	400V	550V	700V
-----------------------------	------	------	------	------

Per 1 januari 2010 gaat de Samenwerking in het Land van Cuijk echt van start. De Brandweer is inmiddels in Mill & St. Hubert gehuisvest. De Sociale Dienst verhuist later dit jaar naar het Zwaanplein. De P&O-ers vertrekken uiterlijk voor het einde van het jaar naar Grave en ook de samenwerking van de ICT-afdelingen (RDI: Regionaal Dienstencentrum Informatievoorziening) ligt op schema en gaat 1 januari van start. WOZ/belastingen volgt later; naar verwachting op 1 januari 2011.

Van de ISD (Intergemeentelijke Sociale Dienst) is inmiddels een voorlopige begroting ontvangen. Dat leidt tot een groot voordeel voor onze gemeente. Om het eenvoudig te stellen: in onze eigen Begroting zit een last van 2.000.000 euro per jaar voor de Sociale Dienst (alleen uitvoeringskosten, dus exclusief uitkeringen). Die halen we uit de Begroting omdat we in 2010 geen 'eigen' Sociale Dienst meer hebben. Van de ISD krijgen wij daarvoor in de plaats een rekening van 1.400.000 euro voor 'geleverde diensten' (eveneens exclusief verstrekte uitkeringen). Per saldo een voordeel van 600.000 euro. Dat bedrag valt vrij en zouden we als voordeel kunnen inboeken. Echter, wij houden zekerheidshalve enkele slagen om de arm, zeker in de beginjaren. De precieze huisvestingslasten van de ISD –die worden doorberekend aan de gemeenten- zijn nog niet geheel helder omdat het Dienstencentrum er nog niet staat. Evenmin sluiten wij niet uit dat er nog aanloopkosten gemaakt moeten worden die het voordeel nadelig beïnvloeden. Bovendien moet de ISD nog een aantal formatieplaatsen 'inlopen': de gezamenlijke gemeenten hebben meer personeel in dienst dan de ISD uiteindelijk nodig heeft. Kortom: er is een aantal onzekerheden dat er toe leidt dat we niet het volledige voordeel inboeken in 2010.

Gezien het feit dat alleen al de ISD een voordeel oplevert van –op termijn- bijna 600.000 euro per jaar, is het hier opgenomen bedrag van 700.000 euro in 2013 zeer bescheiden en behoedzaam. Wij verwachten dat het voordeel uiteindelijk groter zal uitvallen.

De samenwerking leidt tot lasten die met een ongelukkige term 'desintegratielasten' zijn genoemd. Dat zijn de kosten die achterblijven bij de gemeenten die deelnemen aan de samenwerking en die voor rekening van de respectievelijke gemeenten blijven. Onderdeel van die desintegratielasten zijn bijvoorbeeld huisvestingslasten van het 'oude' gebouw, P&O-ers die wij in dienst hebben en die nu nog onder andere voor de Sociale Dienst werken of uren van bodes die besteed worden aan werk voor de Sociale Dienst. Strikt genomen hebben wij na de komst van de ISD (en de andere samenwerkingsverbanden) minder P&O-ers nodig omdat we minder personeel in dienst hebben en de bodes hoeven niet langer post te brengen naar Victor Hugo waardoor ook daar theoretisch minder uren nodig zijn. Om vier redenen accepteren wij die desintegratielasten en zetten we geen taakstelling uit om die in te verdienen:

1. Desintegratielasten zijn een theoretisch construct. Het zijn gewone lasten die nu al in onze Begroting zitten. Ondanks de naam, ontstaan er dus geen 'nieuwe lasten'. De desintegratielasten veranderen dus niets aan de lasten in onze Begroting. We kunnen ze daar gewoon laten zitten zonder enig nadeel;
 2. De desintegratielasten bestaan voor een belangrijk deel uit huisvestingslasten. In andere gemeenten blijven bijvoorbeeld lege kamers achter als de medewerkers van de Sociale Dienst vertrekken. Omdat onze Sociale Dienst in een apart gebouw zit dat we afstoten als de medewerkers vertrekken, hebben wij daar geen kosten meer;
 3. De uren van P&O-ers en ICT-ers die nu nog deels werken voor de Sociale Dienst vertrekken eveneens naar een samenwerkingsverband waardoor die theoretische desintegratielasten niet optreden;
 4. Wij zetten erop in dat onze gemeente diensten gaat verlenen aan de ISD; bijvoorbeeld bodediensten en post- en archiefwerkzaamheden. Die diensten brengen we in rekening bij de ISD. Als we daarin slagen, leidt dit tot een voordeel in plaats van een desintegratienadeel.
- Kortom: wij ramen het voordeel zonder een exercitie te starten om denkbeeldige desintegratielasten te verwerken.

Motie VVD: verhoging OZB voor schouwborg	-	-	30V	30V
--	---	---	-----	-----

In het overzicht op pagina 16 hebben wij dertigduizend euro in mindering gebracht op het begrotingssaldo vanwege de aanvaarde motie van de VVD die opriep de opbrengst van de extra OZB-verhoging te reserveren voor de schouwborg. Omdat we in 2012 beginnen met de bouw van een nieuwe schouwborg op de Homburgcampus achten wij het logisch en in lijn met de motie dat we de opbrengst van de OZB daar dan voor kunnen inzetten.

Bijraming doorvaartrechten	45V	45V	45V	25N
----------------------------	-----	-----	-----	-----

De ontzandingen in de Kraaienbergse plassen c.a. leiden tot scheepvaartverkeer door onze sluis. Passerende schepen betalen daarvoor. Wij ramen daar echter nauwelijks baten voor; wij verwerken de inkomsten in de Najaarsnota als 'meevallers'. Wij stellen voor deze opbrengsten te ramen op grond van ervaringscijfers. Na de verhoging van 45.000 euro ramen wij tot en met 2012 in totaal 70.000 euro. Dat is relatief weinig, maar we gaan aan de veilige kant zitten. Als de ontzandingen na 2012 stoppen, vervallen ook de baten. In de lopende exploitatie is reeds structureel een opbrengst geraamd van 25.000 euro. Deze opbrengst vervalt in 2012.

Daling energieprijzen/inkoopvoordeel	35V	35V	35V	35V
--------------------------------------	-----	-----	-----	-----

Per 1 juli 2009 verlagen de energiemaatschappijen hun tarieven fors vanwege de gedaalde olieprijs. Wij verwachten daarom een voordeel op energielasten van 35.000 euro per jaar. Als de prijzen later weer gaan stijgen, leidt dit vanzelfsprekend tot een nadeel.

Onvoorzien vaststellen op 100.000 euro per jaar	30V	30V	30V	30V
---	-----	-----	-----	-----

Wij hanteren een complexe rekenmethode om vast te stellen welk bedrag wij jaarlijks opnemen op de post Onvoorzien in de Begroting. Door deze methode verandert het bedrag voor Onvoorzien ieder jaar. Dit jaar leiden de berekeningen tot een post Onvoorzien van 130.000 euro die wij structureel verwerken. Wij stellen voor die rekenmethode af te schaffen en daarvoor in de plaats een vast bedrag op te nemen. De ervaringscijfers leren dat wij jaarlijks ongeveer honderdduizend euro ten laste brengen van Onvoorzien. Als we dat bedrag verwerken, leidt dat tot een voordeel van dertigduizend euro.

BOS-geld deels uit bestaande Begroting	25V	25V	25V	25V
--	-----	-----	-----	-----

Van het Rijk krijgen wij ongeveer 58.000 euro voor projecten in het kader van Buurt, Onderwijs, Sport onder de voorwaarde dat wij uit eigen middelen een gelijk bedrag bijleggen. Wij hebben bij de Begroting een stelpost opgenomen van 58.000 euro om in die cofinanciering te voorzien. Naar blijkt, kan een deel van het geld dat nu al in onze Begroting zit, ingezet worden als cofinanciering. De stelpost kan daarom met 25.000 euro worden afgeraamd zonder nadelige gevolgen.

Herzien verkoopprijzen rest- en groenstroken	25V	25V	25V	25V
--	-----	-----	-----	-----

Jaarlijks verkopen wij zogenaamde groen- en reststroken aan mensen die bijvoorbeeld hun tuin willen verlengen of verbreden. Om planologische redenen levert dit de kopers vaak financiële voordelen op, terwijl wij de betreffende grond voor een appel en een ei verkopen. Wij vinden het niet onredelijk de prijs van de betreffende grond daarom naar een hoger niveau te tillen. Dat vinden wij overigens ook redelijk als er geen enkel voordeel voor de koper uit voortvloeit: de prijzen voor groen- en reststroken zijn uitzonderlijk laag: 35,50 euro per vierkante meter. Wij stellen voor deze te verhogen. Wij zullen daartoe een voorstel doen aan uw raad, nog voor de vaststelling van de Begroting.

Lasten BOA's ten laste van Voorziening	20V	20V	20V	20V
--	-----	-----	-----	-----

Al jarenlang huren wij twee BOA's in om handhavend op te treden. Onlangs hebben we de salariskosten van deze BOA's overgebracht van de post Handhaving APV naar de salarislasten en hebben we deze BOA's budgettair neutraal in eigen dienst genomen in plaats van ze extern in te huren. Die operatie is echter alleen budgettair neutraal als de kosten ten laste blijven komen van de Voorziening afvlakken reinigingsstarieven zoals we dat in het verleden ook altijd hebben gedaan. Per abuis is dat begrotingstechnisch niet gebeurd. Die vergissing herstellen we hierbij alsnog. Dit is dus eigenlijk geen dekkingsvoorstel, maar een technische correctie die een voordeel oplevert.

Rijksmiddelen crisisbestrijding	50V	50V	-	-
---------------------------------	-----	-----	---	---

Het Rijk stelt geld beschikbaar voor maatregelen die de crisis bestrijden. Het betreft ongeveer zeshonderd miljoen euro in 2010 en 2011. Naar rato zouden wij daaruit ongeveer 50.000 euro per jaar ontvangen. Hoe het geld verdeeld wordt –via het Gemeentefonds of via het indienen van projectvoorstellen- is nog onhelder.

Taakstelling organisatie	200V	100V	100V	100V
--------------------------	------	------	------	------

Zoals we op pagina 18 schreven, compenseren we de kostenstijging die ontstaat door de harmonisatie van arbeidsvoorwaarden in het Land van Cuijk door de organisatie een taakstelling op te leggen van gelijke omvang. In 2010 hebben we de taakstelling eenmalig verhoogd omdat we in dat jaar extra geld beschikbaar willen stellen voor het voeren van seniorenbeleid. Binnenkort verlaat een aantal medewerkers ons omdat ze met pensioen gaan. Het betreft medewerkers die op bedrijfskritische processen werken. Om voor een goede en naadloze opvolging te kunnen zorgen, moeten we een beperkte tijd met een dubbele bezetting werken op die processen zodat de vertrekkende medewerker zijn/haar opvolger in kan werken. De lasten daarvan verdienen we grotendeels terug door de organisatie een aanvullende taakstelling op te leggen.

Taakstellende bezuiniging	100V	100V	100V	100V
---------------------------	------	------	------	------

Om een Begroting te presenteren met een flink positief saldo –zie hiervoor ook de Inleiding- stellen wij voor een bezuiniging af te kondigen van 100.000 euro in 2010. Bovendien stellen wij voor de jaarlijkse taakstelling terug te brengen. Het nadeel dat hierdoor ontstaat willen wij (deels) compenseren door een eenmalige bezuiniging. Wij zullen u bij de Begroting concrete voorstellen doen om deze bezuiniging in te vullen.

Verminderen taakstelling tot 50.000 euro	64N	127N	191N	254N
--	-----	------	------	------

In de Inleiding schreven wij al dat het instrument van de jaarlijkse taakstelling bot is geworden. Het is gewoonweg niet mogelijk jaar op jaar zo'n forse doelmatigheidsoperatie in te vullen. Op enig moment zijn de mogelijkheden om doelmatiger te werken op. Desalniettemin willen wij onszelf, elkaar en de organisatie scherp houden op mogelijke verbeteringen in ons werk of op mogelijkheden oud beleid in te ruilen voor nieuw beleid. We stellen daarom voor de taakstelling niet te schrappen, maar terug te brengen tot realistische proporties.

Saldo Kadernota 2010	435V	650V	682V	192V
-----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Als we alle dekkingsvoorstellen verwerken, dan ontstaat bovenstaand Begrotingssaldo. Dat ziet er onzes inziens goed en gezond uit. Dat is ook nodig omdat –zoals eerder opgemerkt- in 2014 de lasten voor de Homburgcampus met vijfhonderdduizend euro toenemen ten opzichte van 2013. Met een Begrotingssaldo als we hier presenteren, zal dat niet tot problemen leiden.

8. Reserves

In dit hoofdstuk geven wij aan welke bedragen wij ten laste van de reserves brengen als u de Kadernota ongewijzigd vaststelt. Ter vergelijking hebben we ook de stand van de reserves vermeld die in de Nota reserves en voorzieningen is opgenomen; dat is de meest recente stand.

Op grond van de voorgenomen beleidsintensiveringen voor de jaren 2009 tot en met 2013 beschikt u als volgt over de diverse reserves:

	2009	2010	2011	2012	2013
Algemene reserve	989.000	2.164.750	175.300	114.410	33.180
Onttrekking uit/storting in Algemene Reserve wegens tekort /overschot stand begroting 2009-2013	-140.000	-46.000	1.000	-629.000	-739.000
Reserve Gemeentelijk Integraal huisvestingsplan	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal beschikking reserves	699.000	1.968.750	26.300	-664.590	-356.820

+ onttrekking uit reserve

- storting in reserve

Reserves/voorzieningen	Medio 2009
Algemene reserve	32.980.000
Bestemmingsreserve	20.920.000
Reserve grondexploitatie	4.400.000
Totaal reserves	58.300.000
Voorzieningen algemeen	6.340.000
Voorzieningen grondexploitatie	21.590.000
Totaal voorzieningen	27.930.000
Totaal Reserves/voorziening	86.230.000

9. Grondslagen Begroting 2010

Algemeen

De Programmabegroting 2010 wordt gebaseerd op de Programmabegroting 2009 die uw raad op 6 november 2008 vaststelde. De bij de Kadernota 2010 aangemelde onder-/overschrijdingen van bestaand beleid in de exploitatiebegroting 2009 worden in beginsel integraal overgenomen en verwerkt en vormen als zodanig de basis (startpunt) voor de Begroting 2010.

Hieronder gaan wij nader in op enkele onderdelen van de begrotingsrichtlijnen 2010. Een uitgebreidere toelichting op de begrotingsrichtlijnen 2010 hebben wij u reeds toegezonden en heeft u geagendeerd voor uw vergadering van de commissie Controle en Onderzoek van 11 juni 2009.

Loonkostenstijging

Voor 2010 gaan wij uit van een loonkostenstijging van 3%. Deze loonstijging hanteren wij ook voor professionele welzijnsinstellingen.

Prijsstijging

Voor de overige kosten gaan wij uit van een prijsstijging van 0%. Deze prijsstijging hanteren wij ook voor professionele welzijnsinstellingen.

Bij IBN-beheerprojecten wordt bij het samenstellen begroting 2010 rekening gehouden met een kostenstijging van 3,2% voor werkzaamheden met betrekking tot interieurverzorging, arbeidsintegratie en groenonderhoud (loon- en prijsstijging).

Onroerende zaakbelasting

Vooralsnog gaan wij uit van een stijging van de tarieven met 2,5 plus 1%.

Overige inkomsten

In de Begroting 2010 gaan wij voor de overige inkomsten uit van een verhoging van 1,5%. Dit komt overeen met de verwachte gemiddelde loon- en prijsontwikkelingen.

Sportsubsidies/overige subsidies

In 2009 zijn de subsidiebedragen geïndexeerd. Voor 2010 wordt voorlopig uitgegaan van een indexering van 1,5%.

Overige financieel-technische uitgangspunten

Aantal inwoners 2010: 24.387

Aantal woningen 2010: 10.217

Rentepercentage financieringsoverschot 2010: 2%

Rekenrente nieuwe investeringen: 5,5%

Rente bouwgrondexploitatie: 6%

Rente financieringstekort: 3%